DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
September 16, 1995

THE LITHUANIAN WORLD–WIDE DAILY

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Vol. LXXXVI Kaina 75 c. ŠEŠTADIENIS – SATURDAY, RUGSĖJIS – SEPTEMBER 16, 1995 Nr. 180

Pilietybės komisija įteikė siūlymus

Vilnius, rugsėjo 9 d. (AGEP) — Vasario 1 d. Lietuvos prezidentas sudarė komisiją Pilietybės įstatymo pataisų projektui parengti. Kaip rašo „Respublikos" laikraštis, komisija praeitą savaitę pateikė prezidentui savo išvadas.

Siūloma Lietuvos piliečiais laikyti visus lietuvių kilmės asmenis, gyvenančius užsienio valstybėse, kurie iš Lietuvos teritorijos išvyko iki 1918 m. vasario 16 d. ir neįgijo kitos valstybės pilietybės. Lietuvos piliečiai taip pat yra asmenys, kurie iki 1940 m. birželio 15 d. turėjo pilietybę, jų vaikaičiai, jei šie neįgijo kitos valstybės pilietybės.

Lietuvos piliečiai taip pat būtų asmenys, tarpukarį nuolat gyvenę dabartinėje Lietuvos teritorijoje, ir su kai kuriomis išlygomis — jų vaikai bei vaikaičiai.

Siūloma Lietuvos piliečiais pripažinti asmenis, iki 1940 m. birželio 15 d. turėjusius Lietuvos pilietybę, ir jų vaikus, jei jie nerepatrijavo iš Lietuvos. Šiems asmenims būtų pasirinktinai išduodami Lietuvos pasai arba teises į Lietuvos pilietybę patvirtinantys dokumentai — pažymėjimai, kuriuos bus galima pakeisti į Lietuvos pasą. Tačiau pažymėjimo išdavimas nereiškia, kad jam suteikiama Lietuvos pilietybė — tai tik Lietuvos piliečio dokumentas.

Šios pataisos padidina dokumentų skaičių, kuriais remiantis galima gauti Lietuvos piliečio pasą. Tai visi dokumentai, kuriuose tiesiogiai nurodyta apie turėtą Lietuvos pilietybę.

Prezidentas pažadėjo maždaug po savaitės pataisas pateikti Lietuvos Seimui. Prezidentas mano, kad dabar jau išspręstas „amžinas klausimas, kaip Lietuvos išeiviams pripažinti Lietuvos pilietybę".

JAV Atstovų rūmų respublikonai ketvirtadienį pristatė planą, kuriuos siūlomas pertvarkyti valstybinės pensininkų sveikatos draudimo Medicare programą taip, kad septynių metų laikotarpyje būtų sutaupyta 270 bilijonų dolerių. JAV Senato daugumos vadas Bob Dole (vidury) ir Atstovų rūmų pirmininkas Newt Gingrich (dešinėje) susitiko respublikonų pasitarimo metu. Jų plane pavieniai asmenys, turintys virš 75,000 dol. metinių pajamų, ir poros, turinčios virš 150,000 dol. pajamų, turės mokėti daug didesnius Medicare įnašus (premijas).

Vagnorius: Įmonių privatizavimas – neteisėtas

Vilnius, rugsėjo 14 d. (Elta) — Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) valdybos pirmininkas Gediminas Vagnorius teigia, jog Lietuvoje neįvyko pirmasis privatizavimo etapas, nors jau nuo rugsėjo 15 d. oficialiai prasideda antrasis, privatizavimo už pinigus, etapas.

Pasak jo, Lietuvoje vyko neteisėtas privatizavimas, tačiau ne todėl, kad buvo privatizuojama už investicinius čekius. Didesnė dalis pirminio privatizavimo programoje numatyto valstybės turto buvo privatizuota be jokių mokėjimų, valstybines įmones perregistruojant į privačias. Tokiu būdu Lietuvoje buvo privatizuota daugiau kaip 500 įmonių.

Neteisėtą privatizavimą įrodo ir oficiali statistika, skelbianti, jog iki šių metų liepos 1 d. privatizuota tik 32% valstybės turto, tačiau komerciniam privatizavimui bent kiek geresnių objektų jau nėra.

Didžiausia atsakomybė dėl neteisėto privatizavimo, Gedimino Vagnoriaus nuomones, tenka ministrui pirmininkui Adolfui Šleževičiui ir teisingumo ministrui Jonui Prapiesčiui.

Serbai sutiko atsitraukti nuo Sarajevo

Paryžius, rugsėjo 14 d. (NYT) — Bosnijos serbai sutiko atitraukti savo sunkiąją artileriją taip, kad jų pabūklų šaudymas nebesiektų Sarajevo miesto. Dėl šios priežasties NATO bent laikinai nutraukė serbų pozicijų bombardavimą, pranešė JAV pareigūnai.

Principinė sutartis, kurią pasirašė Bosnijos serbų vadovas Radovan Karadžič ir jų karo vadas Ratko Mladič, duoda serbams šešias dienas išvežti visus 300 savo pabūklų, kurie nuolat šaudo į Sarajevą nuo 1992 m. balandžio 6 dienos. NATO tuo tarpu tris dienas sustabdo bombardavimą ir jo nebepradeda, jei mato, kad ginklų išvežimas tikrai vykdomas.

Šią sutartį šiuo metu peržiūri musulmonų vadovaujama Bosnijos vyriausybė, ir tuo tarpu dar neaišku, ar jie su viskuo sutiks. Jei nesutiktų, sutartis negalioja.

Austrai siūlo turizmo mokyklą Klaipėdai

Vilnius, rugsėjo 5 d. (LA) — Pirmąjį rugsėjo savaitgalį Klaipėdoje viešėjo Salzburgo (Austrijoje) srities mokyklų tarybos delegacija, kurią sudarė Austrijos kanclerio žinybos sekretorius ir patarėjas švietimo bei sporto klausimais Gerhard Schaeffer, Salzburgo srities mokyklų tarybos prezidentas dr. Josef Sampl ir keturi ekspertai švietimo ir sporto klausimais iš Vienos bei Salzburgo.

Kaip rašo Janina Bačiliūnaitė „Lietuvos ryte", jie atvyko susipažinti su Lietuvos švietimo ir mokslo įstaigų darbu, švietimo reforma. Svečiai taip pat dalyvavo Salzburgo srities globojamų turizmo specialybių mokyklos Šilutėje atidarymo iškilmėse, susitiko su Klaipėdos apskrities valdytoju Jurgiu Aušra ir meru Silverijumi Šukiu.

1994 m. spalio 6 d. buvo pasirašytas ketinimų protokolas dėl Lietuvos švietimo ir mokslo ministerijos ir Salzburgo mokyklų tarybos bendradarbiavimo, steigiant Klaipėdoje ir Šilutėje turizmo specialybių profesines mokyklas. Šiemet Šilutėje tokia mokykla buvo atidaryta, o Klaipėdoje dar ne.

Gerhard Shaeffer susitikime priminė, kad Klaipėda yra vartai į Europą. Tad Klaipėda yra ir Lietuvos vizitinė kortelė. Labai svarbu, kad Klaipėdoje būtų mokykla, ruošianti turistų aptarnavimo specialistus. „Mes nemažai kalbam, bet reiktų ir sprendimų", sakė Gerhard Schaeffer. Jis priminė, kad Klaipėdoje esančiai mokyklai reikia naujo pastato. „Mes esame pasirengę čia daug investuoti, bet reikia sąlygų", jis sakė.

Dr. Josef Sampl apgailestavo, kad bendradarbiavimas gali nutrūkti. „Girdėjome, kad Lietuvoje yra steigiama trečia tokia turizmo mokykla. Esame linkę ją remti", sakė dr. Josef Sampl.

Apskrities valdytojas Jurgis Aušra sakė, kad „Jūros" įmonei priklausantis viešbutis „Vėtrungė" parduodamas apskričiai ir jo vienas ar du aukštai bus perduoti turizmo mokyklai. Jis garantavo, kad per artimiausius du mėnesius ši problema bus išspręsta.

1994 m. gruodžio 1 d. Klaipėdos Prekybos Mokykla buvo pavadinta turizmo mokykla. Pasak mokyklos direktorės Mildos Višomirskienės, joje ruošiami virėjai, padavėjai, pardavėjai, komersantai, viešbučių, turizmo kompleksų darbuotojai. Dabar čia mokomiems 450 vaikų kursai vyksta 1,000 kv. metrų mokyklos plote. Mokomasi dviem pamainomis.

Lietuvos švietimo ir mokslo ministerijai bei Salzburgo mokyklų tarybai pernai pasirašius ketinimų protokolą dėl bendradarbiavimo, steigiant turizmo specialybių profesines mokyklas Šilutėje ir Klaipėdoje, uostamiestin austrai atsiuntė kompiuterių, spausdinimo mašinėlių, faksų, dauginimo aparatūros, virtuvės įrangos, tačiau beveik viskas dūlija sandėliuose.

„Kai dirbsim pagal austrų programą, mūsų moksleiviai gaus mokyklos baigimo pažymėjimus, pripažįstamus ir užsienyje", sakė mokyklos direktorė Milda Višomirskienė. Tačiau kada tai bus, nežinia.

Daug vilčių mokykla nededa nė į būsimą uosto plėtros posėdį (ankstesniame buvo iškeltas turizmo mokyklai patalpų suteikimo klausimas). Austrai tiesiai ir atvirai klausė: Ar toliau vykdom projektą ar nebevykdom?

Miesto meras Silverijus Šukys pritarė minčiai, kad tokia mokykla Klaipėdoje būtų įsteigta, bet sakė neradęs mieste tinkamo pastato.

LDDP frakcijos nariai deklaruos savo turtą

Vilnius, rugsėjo 13 d. (Elta) — Seimo Lietuvos Demokratinės Darbo Partijos (LDDP) frakcijos nariai per dešimt dienų deklaruos savo bei šeimos narių turtą ir pajamas, trečiadienį buvo nuspręsta valdančiosios partijos frakcijos valdybos posėdyje. Apie šį sprendimą tą pačią dieną spaudos konferencijoje Seime žurnalistus informavo frakcijos vicepirmininkas Justinas Karosas.

LDDP frakcijos nariai duomenis apie savo turtą bei pajamas pateiks savanoriškai, nelaukdami, kol bus priimtas visuotinis pajamų deklaravimo įstatymas.

Frakcijos valdybos posėdyje trečiadienį buvo aprobuotas LDDP frakcijos narių pajamų deklaravimo dokumentas. Pasak J. Karoso, jis susidaro iš dviejų dalių. Su pirmąja galės susipažinti žurnalistai ir visuomenė. Antroji bus prieinama teisininkams ir kitiems korupcijos faktus tiriantiems pareigūnams.

Frakcijos vicepirmininkas pripažino, kad tai bus „daugiau moralinis nei juridinis" dokumentas. Jis sakė manąs, kad savo pajamas deklaruos ne tik frakcijos nariai, bet ir visa LDDP vadovybė. „Mes turime pradėti, rasti atsvaros tašką, kuris leistų patikrinti mūsų dorumą ir tuo pačiu leistų nuimti nuo mūsų tuos abstrakčius kaltinimus, kurie metami kiekviena proga", sakė Justinas Karosas.

Pabrėždamas, kad kaltinimai korupcija turi būti konkretūs, frakcijos vicepirmininkas netiesiogiai atmetė Seimo nario, Centro Sąjungos pirmininko Romualdo Ozolo viešus kaltinimus Lietuvos vyriausybės vadovui ir valdančiosios partijos pirmininkui Adolfui Šleževičiui. Kaip žinoma, R. Ozolas yra apkaltinęs premjerą ir jo vadovaujamą vyriausybę korupcija, grobstymu ir valstybės alinimu, tačiau konkrečių tokių nusikaltimų įrodymų kol kas nepateikė.

Justinas Karosas spaudos konferencijoje teigė, kad pagrindinė korupcijos, kaip reiškinio, priežastis Lietuvoje „yra kadaise paleista globalinė privatizacija už čekius, apie kurią šiandien visi tyli". Todėl, jo žodžiais, reikėtų kaltinti ne dabartinį vyriausybės vadovą, o tuometinę politinę koncepciją, kurios, būdama opozicijoje, LDDP nerėmė.

LDDP frakcijos pirmininkas Gediminas Kirkilas toje pat spaudos konferencijoje patvirtino, kad valdančiosios partijos frakcija pritaria siūlymui surengti Seime diskusiją, skirtą kovai su korupcija ir nusikalstamumu.

Kuriama nukentėjusių indėlininkų partija

Vilnius, rugsėjo 15 d. (AGEP) — Rugsėjo 14 d. šalia Lietuvos Seimo rūmų įvykusiame indėlius praradusių žmonių ir pensininkų mitinge buvo priimta rezoliucija, kad netrukus būtų įkurta indėlininkų teisių, gynimo ir vispusiško socialinio teisingumo partija „Liaudies frontas — naujoji Lietuva".

Mitingą rengė A. Statkevičiaus vadovaujama Doros ir Kultūros Sąjunga, šiuo metu daugiausia besirūpinanti apgautų indėlininkų bėdomis, bei Pensininkų ir invalidų socialinės apsaugos ir teisių gynimo komitetas.

Kelių tūkstančių susirinkusiųjų minia šiltai sutiko Seimo narį Romualdą Ozolą. Mitinge taip pat kalbėjo Antanas Baskas, S. Uosis ir A. Statkevičius.

Mitingo dalyviai ragino atsistatydinti vyriausybę, Seimą ir prezidentą, ir priėmė rezoliuciją, kurioje kardinolo Vincento Sladkevičiaus klausiama, ar jam pakeliui su komunistais.

— **Lietuvoje** šią savaitę buvo šilta ir drėgna. Dienomis 18-20 laipsnių Celsijaus (64-68 F), naktimis — 13-18 C (55-65 F). Savaitgalį numatoma trumpalaikio lietaus. Dienomis šilta — 18-23 C (64-74 F), naktimis vėsiau — 10-15 C (50-59 F).

Klausimas Konstituciniam teismui

Vilnius, rugsėjo 14 d. (Elta) — Trisdešimt Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) ir kitų frakcijų narių kreipėsi į Konstitucinį teismą, prašydami ištirti rugpjūčio 30 d. vyriausybės nutarimą, kuriuo negrąžinamai skiriama valstybinių 16.9 milijono litų iš Paramos žemės ūkiui fondo apmokėti atskirų pieno ir kitų kombinatų privačioms išlaidoms. Tuo klausimu taip pat kreiptasi į Generalinę prokuratūrą ir Valstybės kontrolierius.

Prašyme Konstituciniam teismui pabrėžiama, jog šiais mokesčių mokėtojų milijonais keletas išrinktųjų kombinatų pamaloninti už nieką. Paramos žemės ūkiui lėšos turi būti skiriamos kreditams teikti ar priemokoms už superkamą produkciją mokėti pagal visiems ūkio subjektams vienodas taisykles. Šios lėšos tačiau negali būti panaudojamos padengti individualių asmenų išeikvojimams. Toks kai kurių asmenų privačių sąskaitų apmokėjimas valstybės lėšomis prilygsta valstybės lėšų grobstymui, rašoma prašyme.

Prasidėjo Seimo rudens sesija

Vilnius, rugsėjo 15 d. (AGEP) — Rugsėjo 10 d. darbą pradėjo septintoji Seimo sesija — šio Seimo priešpaskutinė. Jos metu numatoma svarstyti nacionalinę saugumo koncepciją bei 47-ąjį Konstitucijos straipsnį dėl žemės pardavimo užsieniečiams.

Kol kas Seime tik 138 nariai (iš viso turi būti 141). Socialdemokratą Audrių Rudį pakeitęs prezidento patarėjas Justas Paleckis kol kas neprisiekė, bet davė suprasti, kad Seimo nario mandato neatsisakys. Tokį pastarojo nusistatymą labai peikė ir nedorovingu vadino Lietuvos Socialdemokratų Partijos vadovybė, tvirtindama, kad su juo buvo kalbėtasi pavasarį ir tada buvo pažadėta, kad Seimo nariu jis nebus. Socialdemokratai taip pat išreiškė nepasitenkinimą vieno iš savo vadų Audriaus Rudžio sprendimu Seimo nario vietą pakeisti į bankininko kėslą.

Estija pasisako prieš grupinį NATO plėtimą

Talinas, rugsėjo 5 d. (Elta) — Estijos gynybos ministras Andrus Oovel sako, kad NATO plėtimas turi būti atviras procesas, kuris neturi vykti kieno nors sąskaita arba kaip konfidencialios sutarties padarinys.

Pasak A. Oovelio, būtina garantuoti į NATO gynybos sąjungą stojančių valstybių saugumą. Estija negali leisti, kad būtų formuojamos vadinamosios pilkosios zonos.

A. Oovel sako, jog NATO plėtimas neturi būti tik politinė deklaracija. Reikia parengti dokumento projektą, kuriame būtų aiškiai išdėstytos politikos, ekonomikos, socialinės bei valstybės gynybos sferų sąlygos. Valstybės, norinčios jungtis prie NATO turi pasirinkti sau tokį kelią, kad nustatytas sąlygas patenkintų.

„Estijos požiūris į politinius pareiškimus, kurie palaiko NATO plėtimą valstybių grupėmis ir neįvertina tokio plėtimo įtakos Europos saugumui, yra daugiau negu abejotinas", sako A. Oovel. „Tokia raida padidintų nestabilumą valstybėse ir regionuose, kurie liko už NATO durų".

Jis pridūrė, kad, Estijos nuomone, visos valstybės turi patenkinti būtinus kriterijus vienodai.

Estijos prezidentas Lennart Meri taip pat pareiškė, jog NATO neturėtų teikti kam nors pirmenybės. Pareiškimus dėl pilnos NATO narystės kiekviena šalis turi pateikti atskirai. Tačiau tai nereiškia, jog reikšdamos norą stoti į NATO, valstybės negali tarpusavyje bendradarbiauti.

L. Meri pabrėžė Rytų Europos valstybių bendro darbo svarbą jų kelyje į NATO.

Ozolas perdavė dokumentus Prokuratūrai

Vilnius, rugsėjo 14 d. (Elta) — Seimo narys Romualdas Ozolas Generalinei prokuratūrai perdavė dokumentus, kuriais remdamasis, jis apkaltino vyriausybę korupcija.

Kalbėdamas ketvirtadienį spaudos konferencijoje Seime, jis pareiškė žurnalistams: „Klausimas, dėl kurio nuolat buvau spaudžiamas, ar turiu kokių nors konkrečių įrodymų, šiuo metu yra išspręstas. Generalinė prokuratūra su dokumentais supažindinta tokiu laipsniu, kokiu šiuo metu gali būti supažindinta, todėl dabar kalbėsiu ne aš, o atsakinga institucija".

— **Graikija** ir buvusios Jugoslavijos respublika Makedonija trečiadienį pasirašė susitarimą, kuriuos atstatomi normalūs diplomatiniai santykiai. Graikija atšauks 1994 m. vasario mėn. paskelbtą prekybos blokadą prieš Makedoniją, o pastaroji iš savo vėliavos pašalins 16-kampę Verginos saulę, paimtą iš 4 šmtm. pr. Kr. graikų valdovo skydo, kuris, anot graikų, gali sudaryti pagrindą pretenzijoms į šiaurinės Graikijos provincijos Madedonijos teritoriją.

Monopolizuota prekyba raminančiais vaistais

Vilnius, rugsėjo 13 d. (AGEP) — Prezidentas Algirdas Brazauskas pasirašė įstatymą, kuriuo iš privačių vaistų tiekėjų atimama teisė įvežti į Lietuvą psichologinę savijautą kenčiančius vaistus ir užsiimti didmenine jų prekyba. Nuo šiol šiuos vaistus į Lietuvą galės įvežti tik valstybinė įmonė „Lietuvos farmacija".

Pirvačių farmacijos įmonių vadovai mano, kad po kelių savaičių Lietuvoje gali pritrūkti raminančiųjų, migdomųjų ir kitų vaistų. Šiuos vaistus, kurie sudaro apie penktadalį visų vaistų, vežė apie 80 firmų. Privatūs vaistų tiekėjai mano, kad šiuo įstatymu bandoma padėti valstybinėms struktūroms, nesugebančioms konkuruoti su privačiomis.

KALENDORIUS

Rugsėjo 16 d.: Šv. Kornelijus (mirė 253 m.) ir Kiprijonas (mirė 258 m.), kankiniai; Eufemija, Liudmila. 1867 m. gimė rašytoja Sofija Pšibiliauskienė – Lazdynų Pelėda.

Rugsėjo 17 d.: 24 eilinis sekmadienis: Robertas, Algaudas, Mantvinas, Sigutė.

Rugsėjo 18 d.: Juozapas, Stanislovas, Irena, Jorūnė, Mingaila. 1873 m. gimė lietuviško Šv. Rašto vertėjas ark. Juozapas Skvireckas.

Rugsėjo 19 d.: Šv. Januarijus (mirė 304 m.); Arnulfas, Praurimė, Zuzana.

IŠ ATEITININKŲ GYVENIMO

Redaguoja: Karolina Kubilienė
7525 Sheridan Dr. 3E, Willowbrook, IL 60514

STUDENTAI „DAINAVOJE"

Kaip jau darosi įprasta pastaraisiais metais, Darbo dienos savaitgalio studijų dienų metu į „Dainavą" sugūžėjo gyvas būrys studentų. Gražus oras, geros paskaitos, garbingi svečiai iš Lietuvos Ateitininkų tarybos pusės, daug lankytojų — visi šie dalykai suporuoti su jaunatviška energija tikriausiai padaro šį savaitgalį tokiu patraukliu. Kita vertus, gal kiek ir liūdna prisipažinti, bet Darbo dienos savaitgaliai tampa kone gausiausiai atlankomais studentų ateitininkų renginiais. Stebėtina, turint omenyje tai, kad patys studentai nedaug teprisideda prie šių savaitgalių ruošos.

Tarp kitų savaitgalio įvykių, gražią sekmadienio popietę dienotvarkėje buvo paskirtas laikas atskirų Ateitininkų federacijos sąjungų pasitarimams. Į ratą konferencijų kambaryje susėdo arti trisdešimt įvairaus amžiaus SAS narių. Liudas Landsbergis ir Laura Lapšytė, kurie šiuo metu yra SAS CV kopirmininkai ar, tiksliau, koordinatoriai, pradėjo susirinkimą, kurio tikslas buvo aptarti nūdienos SAS tikrovę ir artimiausią ateitį. Palaipsniui, bet vis drąsiau ir drąsiau įsisiūbavo kalbos.

Pirmiausia buvo aptarta bendra SAS pasaulėžiūra praėjusių veiklos metų šviesoje. Buvo kalbėta apie planus, praėjusius renginius, sėkmes ir nesėkmes... Deja, šiose svarstybose labiausiai reiškėsi gerokai vyresni SAS nariai, kol tuo tarpu jaunesnieji tik linkčiojo galvomis ir karts nuo karto ištardavo savo taupų žodį dažniausiai atsakydami į užsidegusio Vyto Čuplinsko klausimus. Bet toliau — geriau.

Trumpai, šiandieninė SAS padėtis yra gan paprasta. Šiuo metu studentai neturi tikros Centro valdybos. Šių metų pradžioje įvykusiame Zupersavaitgalyje, kurio metu vyko ir SAS suvažiavimas, buvo nubalsuota SAS CV darbą pertvarkyti darbo komitetų pagrindu. Vietoje Centro valdybos buvo išrinkti keli veiklos koordinuotojai kartu su darbo komitetais kalendoriniams renginiams ruošti. Todėl pagrindinis organizacinis darbas dabar kris ant komitetų pečių. Pavyzdžiui, tradicines rudens rekolekcijas yra apsiėmęs komitetas, kuriam vadovauja Audrius Polikaitis su Romu Blažiu. Susirinkimo metu jie glaustai pranešė susirinkusiems, kad numatyta rekolekcijų tema yra „Susitaikymas su savimi" ir kad jos vyks antrą lapkričio savaitgalį „Dainavoje". Žinia buvo sutikta su ryžtu ir bene visi dalyvaujantieji pakėlė rankas išreikšdami savo norą atvykti į Michiganą toms kelioms dienoms.

Kiti numatyti renginiai tai Žiemos akademija ir/arba Zupersavaitgalis ateinančių kalendorinių metų pradžioje, bei įvairi veikla miestuose pavasarį.

Antra svarbi tema, kuria pasisakė nemažai dalyvių, palietė apmirusią SAS veiklą miestuose. Vienintelė studentų draugovė dabar veikia tik Čikagoje. Toronto, Detroito ir Clevelando atstovai negalėjo tikrai sugalvoti, kodėl veikla nevyksta jų miestuose. Po susirinkimo salėje ir kitur Baltuosiuose rūmuose grupavosi žmonės iš tų miestų ir kalbėjosi apie tai, kas buvo iškelta, matėsi popieriaus lapukai ir rašikliai — jie keitėsi adresais ir telefonais. Stebint iš šalies atrodė, kad kas nors prasidės. Tikėsimės, kad ši spėlionė pasitvirtins.

Apibendrinant, sakyčiau, kad pagrindinė įvykusio susirinkimo išdava yra nauja maža liepsnelė, kurią galėtų įpūsti ateities veikla. Prisimenant, 1992-aisiais iš tokios liepsnelės įžiebtos per panašų susirinkimą buvo porai metų atgijęs studentų „Gaudeamus" ir įvyko vienas iš gausiausių renginių pastaraisiais metais Zupersavaitgalis. Deja, nė vienas iš šių dviejų netapo sėkminga tradicija. Ar kas nors panašaus įvyks šiais mokslo ir veiklos metais? Dažniausiai sakoma, kad ateitis parodys, bet norėčiau teigti, kad tai apspręs mūsų pačių pastangos ir darbai.

Haris Subačius

Ateitininkų Studijų savaitgalį Dainavoje studentai rimtai svarstė SAS veiklos klausimus ir maloniai bendravo Spyglio ežero pakrantėje.

Nuotr. **Liudo Landsbergio**

SMAGI STOVYKLA CALIFORNIJOJE

Los Angeles ateitininkiško jaunimo stovykla š.m. rugpjūčio 6-13 d. vyko Santa Barbara, CA. Dalyvavo arti 40 vaikų nuo septynių iki 14 metų amžiaus. Stovyklautojai aplankė vietos muziejų, iškylavo kalnuose, daug sportavo ir nemažai laiko praleido prie vandenyno.

Marytė Newsom su vadovais ir vadovėmis pravedė smagią stovyklą. Marytei talkino losangeliečiai Aldona Butkienė, Vilija Tompauskaitė; Adrija Karaliūtė, Aras Mattis, Povilas Pakuckas ir Andrius Pupius, prie jų prisidėjo čikagietis Marius Polikaitis ir iš Bostono atvykusi Dainora Kupčinskaitė. Jaunos šeimininkės — Amanda Ragauskaitė ir Danutė Jasiukonytė gamino skanų ir sveiką maistą.

Stovyklautojams atrodė, kad stovykla pergreit pasibaigė. Visi buvo laimingi galėję savaitę praleisti gamtoje tarp draugų ir draugių. Namo visi grįžo su maloniais prisiminimais.

A. Butkienė

KRYŽIAUS KELIAS BERČIŪNUOSE

Pernai, švenčiant Berčiūnų bažnyčios kertinį akmenį, buvo pašventinta pirmoji Kryžiaus kelio stotis. Šiais metais birželio 14 d., minint Tautos tremties dieną, buvo pašventinta ketvirtoji stotis.

Kokia yra šių Kryžiaus kelių prasmė ir kokia yra Lietuvoje tradicija?

Dr. Ona Daugirdienė kalba Čikagos ateitininkų Šeimos šventėje.

Nuotr. **Danos Mikužienės**

Koplyčių Kryžiaus keliai Lietuvoje yra Žemaičių Kalvarijoje ir Vilniaus Kalvarijoje. Kai Vilnius buvo okupuotas, Kalvarijos buvo įrengtos Veprių parapijoje.

Lietuvoje niekur nėra Kryžiaus kelių — koplytstulpių. Tai bus pirmas toks kelias visoje Lietuvoje. Kiek teko girdėti, tokius Kryžiaus kelius ruošiamasi įrengti Kryžių kalne.

Berčiūnuose Kryžiaus kelias prasidės prie statomos bažnyčios, kur jau stovi pirmoji stotis. Kryžiaus kelias pasibaigs prie susprogdintos bažnyčios pamatų. Kelias eis centrine gatve, tuo pačiu praturtindamas stovyklą. Kryžiaus kančios kelias primins kiekvienam Kristaus ir mūsų tautos kančią.

Ant susprogdintos bažnyčios pamatų planuojame pastatyti penkioliktąją — iškilmingesnę Kryžiaus kelių stotį — „Jėzaus Kristaus prisikėlimas". Tai simbolizuotų ir mūsų tautos prisikėlimą, ateitininkų atgimimą Lietuvoje ir Berčiūnų stovyklos atgimimą.

Šiuo metu jau turime mecenatus vienuolikai Kryžiaus kelio stočių. Pirmosios Kryžiaus kelio stoties mecenatas — mons. J. Antanavičius; antrosios — akcinė bendrovė „Linas"; trečiosios — Šimaičių šeima; ketvirtosios — V. Vaičaičio įmonė „Liepsna"; penktosios — dr. Vanda Prunskienė; šeštosios — Polikaičių šeima; septintosios — dr. Aldonos Užupienės-Lukienės šeima; aštuntosios — Algio ir Birutės Bublių šeima; devintosios — Jaunųjų Ateitininkų vardu, C.V. 1994–1995; dešimtosios — Jono ir Aldonos Čingos šeima; vienuoliktosios — dr. Romualdo ir Gražinos Kriaučiūnų šeima. Taigi, liko dar trys stotys: dvyliktoji — „Viešpats Jėzus miršta ant kryžiaus; tryliktoji — „Viešpatį Jėzų nuima nuo kryžiaus"; keturioliktoji — „Viešpatį Jėzų laidoja" ir pati iškilmingoji — „Jėzaus Kristaus prisikėlimo" stotis ant sugriautos bažnyčios pamatų.

Užsienio lietuvius, norinčius įamžinti save Berčiūnuose (kitoje stoties pusėje yra iškalamas mecenato vardas), kviečiame kreiptis į Birutę Bublienę, kuri mielai paaiškins šį svarbų projektą Berčiūnuose, bei atsiųs projekto maketą — pabaigoje — kaip atrodo jau pastatytas. Birutei galima skambinti tel. 810-646-8488, arba rašyti adresu — 5190 Longmeadow, Bllomfield Hills, MI 48304.

Kun. Rimas Gudelis

Los Angeles jaunųjų ateitininkų būrelis Santa Barbaros gamtos muziejuje. Iš k. — Lina Jocaitė, Angelė Hale, Darija Varnaitė, Kristukas Butkys, Janina Griciutė, Daina Mataitė ir Jieva Ragauskaitė.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: $95.00. Foreign countries $110.00

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
JAV	$95.00	$55.00	$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$110.00	$60.00	$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	$55.00	$40.00	$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$60.00	$45.00	$35.00
Užsakant į Lietuvą			
(Air cargo)	$100.00	$55.00	
Tik šeštadienio laida	$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	$500.00	$250.000	
Tik šeštadienio laida	$160.00	$85.00	

Vyriausia redaktorė Danutė Bindokienė
Administratorius Pijus Stončius
Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC

- **Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.**
- **Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos, gavus prašymą ką nors skelbti.**
- **Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.**
- **Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.**

DALIA E. CEPELE, D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJA
7915 W. 171st
Tinley Park, IL 60477
(708) 614-6871
Valandos pagal susitarimą

DR. ARVYDAS J. DAILIDĖ
DANTŲ GYDYTOJAS
21470 S. Main St.
Mattesson, IL 60443
Tel. 708-748-0033
Valandos pagal susitarimą

Dr. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
5540 S. Pulaski Rd.
Tel. 312-585-2802
Pirmd. 9 v.r. - 7 v.v., antrd., trečd. ir penktd. 9 v.r. - 3 v. p.p., ketvd. 10 v.r. - 7 v.v. Šeštd. ir kt. dienomis reikalingas susitarimas.
Priima „Medicare Assignment".
Sumokama po vizito.

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Rez. 708-422-7807
Kab. (1-312) 582-0221
Valandos susitarus

Dr. DALIA JODWALIS
DANTŲ GYDYTOJA
3800 Highland Ave., Ste. 201
(skersai gatvės nuo Good Samaritan ligoninės)
Downers Grove, IL 60515
Tel. 708-960-3113
Valandos susitarus

DR. VILIJA KERELYTĖ
Chiropraktinis gydymas, sveikos mitybos pritaikymas ir akupunktūra
7271 S. Harlem, tel. 708-594-0400
Bridgeview, IL 60455
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. **Susitarimui** (kalbėt angliškai) **tel. 708-422-8260**

ILLINOIS PAIN TREATMENT INSTITUTE
Skausmo gydymo specialistai
JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
Chicago 312-726-4200
Elgin 708-622-1212
McHenry 815-344-5000, ext 6506

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p.p.-7 v.v. antrd. 12-30-3 v.p.p. trečd. uždaryta, ketvd. 1-3 v.p.p. penkt. ir šeštd. 9 v.r.-12 v.p.p.

Cardiac Diagnosis, Ltd.
6132 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 312-436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6969 arba **(312) 489-4441**
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS. ŽAIZDAS IR IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val. antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šeštd. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir Palos Community ligoninėms

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2609
Valandos pagal susitarimą
Vakarais ir savaitgaliais **tel. 708-834-1120**

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

SURENDER LAL, MD
Specialybė — Vidaus ligos
7722 S. Kedzie, Chicago, IL 60652
Tel. 312-434-2123
Holy Cross Physician Center
6084 S. Archer, Chicago, IL 60638
Tel. 312-884-4155
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Kab. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

SUNG L. CHOU, M.D.
Vidaus ligos, akupunktūra
HOLY CROSS PROFESSIONAL PAVILION
3 fl. South, East Suites
Lithuanian Plaza Ct.
at California Ave.
Chicago, IL 60629
(312)-471-8142
Kalbame lietuviškai

+ + + + + + + + + + +

HOLY CROSS FAMILY MEDICAL CENTER
749 W. 31st St.
Chicago, IL 60616,
(312)-225-0695

EVERGREEN PARK X-RAY
DR. E. RINGUS RADIOLOGAS
9760 S. Kedzie
Tel. 708-636-6500
Val. 9-5 kasdien

DR. DANA M. SALIKLIS
DANTŲ GYDYTOJA
10442 W. Cermak Rd.
Westchester, IL 60153
Tel. 708-531-1113
Valandos pagal susitarimą

LINAS A. SIDRYS, M.D.
Ophtalmologas/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709

DR. KENNETH J. YERKES
DR. BOB DOKHANCHI
Dantų Gydytojai
Pensininkams nuolaida
4007 W. 59 St., Chicago, IL
Tel. 312-735-5556
4707 S. Gilbert, LaGrange, IL
Tel. 708-352-4487

Kab. tel. 312-586-3166
Namų 708-381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirmad ir ketvrtd. 3 v. p.p.—6 v.p.p.
Kitomis dienomis — susitarus

Kab. 312-735-4477
Rez. 708-246-0067 arba **708-246-6581**
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. DOMAS LAPKUS
Praktika su
Dr. McElligott ir Dr. Adams
VIDAUS IR PLAUČIŲ LIGOS
15300 West Ave., Orland Park
708-349-8100
10 W. Martin, Naperville
708-355-8776
Valandos pagal susitarimą
Nakties metu tel. **708-857-8383**

DR. ELIGIJUS LELIS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
15505—127 St.
Lemont, IL 60439
Tel. 815-723-1854
7600 W. College Dr.
Palos Heights, IL 60453
Tel. 708-361-0010

DR. RAMUNĖ MACIEJAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills
Tel. (708) 598-2131
Valandos pagal susitarimą

DR. VILIUS MIKAITIS
ŠEIMOS DAKTARAS IR CHIRURGAS
Family Medical Clinic
15505 — 127 St., Lemont, IL 60439
Priklauso Palos Community Hospital
Silver Cross Hospital
Valandos pagal susitarimą
Tel. (708) 257-2265

Rimties valandėlė

DIEVAS DŽIAUGIASI SUGRĮŽTANČIAIS

Šį sekmadienį esame kviečiami pamąstyti ir suvokti, kaip esame nuolat Dievo kviečiami ir traukiami, nepaisant to, kad nuolat nuo jo ir nutolstame. Šį sekmadienį vėl mums primenama, kad nėra nusikaltimo, dėl kurio turėtume prarasti Krikštu mums duotą paveldėjimą būti Dievo išsirinktosios tautos nariais, su kuriais pats Dievas nori per visą gyvenimą bendrauti ir parsivesti į „Pažadėtąją žemę" — amžinai su juo bendrauti danguje.

Pirmame skaitinyje girdime pasakojimą iš Dievo išsirinktosios Izraelio tautos pergyvenimų dykumoje, Dievui juos vedant iš Egipto vergovės į Pažadėtąją žemę (Išėjimo 32:7-11, 13-14). Tai įvyko netrukus po to, kai, visai tautai susirinkus Sinajaus kalno papėdėje, Dievas sudarė su ja Sandorą ir ji pažadėjo jį vieną garbinti ir būti jam ištikima.

Šiame pasakojime tauta beveik praranda savo statusą kaip Dievo išsirinktosios tautos ir Mozė netikėtai gavo pasiūlymą būti „antruoju Abraomu" — kad Dievas, sunaikinęs neištikimą tautą, iš jo padarytų naują „gausingą tautą". Ir visa tai, dėl to, kad Mozei per ilgai užsibuvus „Šventajame kalne", kalbantis su Dievu, žmonės, nemokėdami bendrauti su nematomu Dievu, privertė net savo kunigą Aroną nuliedinti jiems auksinį veršį, kurį jie galėtų garbinti, kaip į Pažadėtąją žemę juos vedantį Dievą. Ir, veršį garbindami, jie pradėjo palaidai gyventi, jų vadovai pradėjo savuosius žmones žudyti ir, žinoma, tuo jie užsitraukė Dievo rūstybę.

Mozei užlipus atgal į kalną permaldauti Dievą už žmones, Dievas Mozei pasiūlė pasišalinti, kad, sunaikinęs šią „kietasprandę tautą", jis iš Mozės padarytų naują, Dievui paklusnesnę, tautą. Mozė tačiau pasirodė tikrai nesavanaudiškas, tautą pamilęs, jos vadas. Užuot priėmęs Dievo pasiūlymą pats tapti naujos tautos tėvu, šią palikęs Dievo rūstybei sunaikinti, jis verčiau kreipėsi į Dievo gailestingumą, drįsdamas pačiam Dievui priminti Abraomui duotus pažadus. O Mozė nuo pirmo susitikimo su Dievu jį pažino, kaip gailestingą, išgirstantį vargstantį žmogų. (Išėjimo 3:7-9, pašaukdamas Mozę vadovauti tautai, pats Dievas sako, kad tą daro, nes išgirdo žmonių skundus, kenčiant po egiptiečių ranka.)

Čia pamatome ir kitą Dievo bruožą: jis nori bendrauti su žmonėmis ir yra be galo kantrus. Čia Dievas vaizduojamas žmogiško bendravimo įvaizdžiais — kaip žmogus, norintis patikrinti kito žmogaus motyvus. Jis Mozei pasako: palik mane vieną, kad aš galėčiau sunaikinti tautą. Bet Dievas nenori, kad žmogus nuo jo pasišalintų. Tą matome iš to, kad jis leidžiasi permaldaujamas, Mozei priminus jau ilgą ir toli į praeitį siekiantį Dievo meilės ryšį su šia tauta per Abraomą bei jo palikuonis. Tad, įtikintas Mozės pasišventimo savo tautai, Dievas nesunaikina tautos, ir turbūt džiaugiasi nepaliktas vienas. Gal kaip sūnaus palaidūno tėvas, apie kurį Jėzus pasakoja šios dienos Evangelijoje (Luko 15:1-32).

Sūnaus palaidūno sugrįžimas — tai trečias iš trijų palyginimų, kuriais Jėzus bando išaiškinti žmonėms Dievo begalinį kantrumą su pasitaisyti pasiryžtančiais nusidėjėliais. Pirmame girdime apie aviganį, kuris, palikęs bandą, eina ieškoti paklydusios avies ir iškelia puotą, ją radęs ir ant pečių parsinešęs. Panašiai pasielgia moteris, praradusi vieną iš dešimties monetų. Džiaugsmas dėl prarasto pinigo atrodo perdėtas: kas gi susikviečia kaimynes švęsti prarasto pinigėlio suradimą! Bet tuo Jėzus ir nori pabrėžti, kaip labai Dievas džiaugiasi kiekvienu, prie jo sugrįžusiu nusidėjėliu.

Todėl jis dar prideda pasakojimą ir apie nedėkingo sūnaus palaidūno tėvo džiaugsmą, jo sūnui sugrįžus į namus. Tėvo išbėgimas į kelią jam nusikaltusio sūnaus pasitikti nusižengia visoms Jėzaus laikų patriarchališkos visuomenės pagarbos tėvui taisyklėms. Bet kaip tik tuo Jėzus pabrėžia, kaip svarbus Dievui kiekvienas, pas jį ateitinantis, žmogus. Jėzus šiuos palyginimus sakė pamaldiems savo kartos žmonėms, kurie buvo linkę nusidėjėlius nurašyti į pražuvusiųjų tarpą.

Šv. Paulius laiške Timotiejui (1 Tim 1:12-17) save pristato, kaip vieną Jėzaus išgelbėtų, per savo nežinojimą buvusių nuklydusių Izraelio tautos sūnų. Panašiai ir mums. Dievo gailestingumas, kad mus kviečia ir traukia į save ir išgelbsti po nuolatinių mūsų nupuolimų, primena mums, kad nėra nusikaltimo, kuris mus amžinai atskirtų nuo Dievo, nes mūsų užtarėjas Kristus atėjo mūsų išgelbėti, ne nuteisti.

Aldona Zailskaitė

• **Dr. Jonas Basanavičius,** laikomas lietuvių tautinio atgimimo tėvu, kultūros istorikas, tautosakininkas, gimė Ožkabaliuose, Vilkaviškio apskr. 1851 m. lapkričio 23 d.; mirė Vilniuje 1927 m. Palaidotas Rasų kapinėse.

ŽVILGSNIS Į LIETUVOS KARIUOMENĘ

DONATAS SKUČAS

Mums einant iš valgyklos, sutikome būrius kariūnų, žygiuojančių į valgyklą. Jie rankomis mosikavo taip, kaip aš mačiau televizijoje sovietų karius mosikuojant Raudonoje aikštėje per paradą. Kai į tai atkreipiau pulkininko Jankausko dėmesį, jis užtikrino, kad taip žygiuodavo nepriklausomos Lietuvos kariūnai. Grįžęs į Ameriką, pasitikrinau su keliais buvusiais nepriklausomos Lietuvos kariūnais, susitikęs juos Kennebunkporte, pademonstruodamas kaip dabartiniai kariūnai žygiuoja. Pasirodo, tas žygiavimo būdas nėra nepriklausomos Lietuvos, bet paimtas iš sovietų. Taip pat buvo įdomu, kad, kai būrys sutinka karininką, pvz. pulkininką Jankauską, jie visi sykiu muša padais į grindinį. Labai įspūdinga, tik ne vakarietiška. Amerikos lietuviui karininkui būtų daug darbo, kad sumodernintų Karo akademiją, nors kažin, ar nepriklausomos Akademijos vadovybė to iš viso pageidautų!

Padėkojęs pulkininkui Jankauskui ir atsisveikinęs, nuvykau į Generalinį štabą, kuriame dirba 88 žmonės. Generalinis štabas yra laikinai įsikūręs kereivinėse skersai parado aikštės nuo Akademijos. Generaliniam štabui remontuojamas pastatas greta Krašto apsaugos ministerijos, bet darbai yra faktiškai sustoję dėl lėšų stokos. Dabartinis pastatas nėra pritaikytas štabo veiklai. Mane pasitiko pulkininkas Tutkus, Generalinio štabo viršininkas. Atsiprašė, kad generolas Andriuškevičius atostogauja ir su juo negalėsiu pasimatyti. Nuėjus į štabo posėdžio salę, skaidrėmis (anglų kalba) pulkininkas Tutkus supažindino su štabo organizacija. Po to apibūdino Lietuvos karines pajėgas: veikia SKAT, „Geležinio vilko" brigada su šešiais kovos batalionais ir dviem specialios paskirties batalionais, Aviacija trijose bazėse, dvi radaro stotys, jūros flotila su dviem korvetėmis; povandeninių laivų Lietuva neturi; veikia puskarininkių akademija.

Man buvo įdomu išgirsti apie Lietuvos aviaciją. Tikro lėktuvų skaičiaus neteko nustatyti. Vienoje lėktuvų kategorijoje 21 iš 37 buvo nesugedęs. Pagal etatus, Lietuvos aviacija gali išlaikyti 87 pilotus. Dėl pinigų stokos yra tik 56 pilotai, visi buvę sovietinės aviacijos lakūnai. Iš tų 56 lakūnų, 12 skrido iki 3-jų valandų sausio - birželio laikotarpyje, 9 skrido tarp 3-jų ir 7-ių valandų tame pačiame laikotarpyje, o likę 35 pilotai iš viso neskrido. Kažin kiek iš tų kelių valandų buvo skrista naktį ar debesyse? Tai vis dėl pinigų stokos, neįstengiant nupirkti lėktuvams kuro. Amerikos aviacijos mastu, tokie pilotai nėra paruošti jokiems skrydžiams — jiems vieniems net neleistų patikrinti lėktuvo stovinčio ant žemės. Visiems tiems Lietuvos lakūnams reikia skridimo pratybos ir egzaminų. Šiuo metu pilotai yra pavojingi ne tik kitiems žmonėms, bet ir patys sau.

Po apžvalgos prašiau, kad nuvestų į štabo būstinę, iš kurios būtų vedamas karas. Nuvedė į kambarį su dviem telefonais ir niekur neprijungtais kompiuteriais. Telefonai prijungti prie telefono centrinės kitoj pusėj parado aikštės. Iš ten jie prijungti prie miesto tinklo. Jokių „karštų linijų" į ministeriją, brigadą ar prezidentūrą nėra. Nemačiau jokių dokumentų, t.y. tvarkaraščio, kaip budinčiam karininkui elgtis krizės atveju. Pasižiūrėjęs į vyriausią karo pravedimo būstinę, kilo nemažas nerimas. Reikia tikėtis, kad artimoje ateityje nereikės Lietuvos karinėms pajėgoms užsiimti net ir mažais veiksmais.

Iš būstinės nuėjom į sklandžiausiai veikiantį Generalinio štabo skyrių. Dr. Algirdo Kanaukos dėka, užsienio ryšių skyrius yra tobuliausiai veikiantis skyrius. Čia koordinuojami į užsienį studijuoti išvykimai. Iš pradžių aš skeptiškai žiūrėjau į tokį skyrių, iki mane dr. Kanauka supažindino su veiklos mastu. Iš 1,500 Lietuvos karininkų, jau daugiau kaip 300 yra studijavę užsienyje. Kartais ne visos užsienio pasiūlytos vietos yra užpildomos, nes pritrūksta asmenų, kuriuos būtų galima siųsti. Kiekvienam siunčiamam karininkui reikia daug paruošimo ir „popierių".

Nors Generalinis štabas veikia, bet dar ilgai truks, kol jis atitiks, net ir kukliems NATO štabo reikalavimams. Turėti štabą, kuris neįstengs atlikti savo pakirties pavojaus atveju, yra iš tikrųjų tik savęs apgaudinėjimas. Paprastai už tai reikia brangiai užmokėti. Čia yra aiški proga Amerikos lietuvių karininkui su štabo patirtimi daug pasitarnauti Lietuvos karinių pajėgų labui.

Iš Generalinio štabo nuvažiavau į „Geležinio vilko" brigados kareivines, kurios yra kitoje Vilniaus miesto pusėje. Brigados štabas įsikūręs buvusiose Vilniaus miesto komisariato kareivinėse. Mane pasitiko brigados vadas pulkininkas leitenantas Vytautas Žukas ir jo pavaduotojas pulkininkas Juozas Meidus. Pulkininkas Žukas neseniai grįžo iš vokiečių Bundeswehr Akademijos Hamburge, po pusantrų metų studijų. Šypsodamiesi mes persimetėm keliais

Plk. ltn. Donatas Skučas.

sakiniais vokiškai. Pulkininkas Meidus yra tas retas Lietuvos karininkas, kuris neatėjo į Lietuvos kariuomenę iš sovietų armijos. Iš profesijos pulkininkas Meidus yra teisininkas ir po nepriklausomybės atstatymo buvo pakviestas padėti kurti jau nepriklausomos Lietuvos kariuomenę. Taip ir pasiliko kariuomenėje.

„Geležinio vilko" brigada yra Lietuvos kariuomenės pagrindinis kovos vienetas. Ji susideda iš aštuonių batalionų. Daugumas batalionų karininkų yra atėję iš sovietinės armijos ir beveik visi yra specialistai. Batalionai yra išdėstyti ne pagal kokį gynybos planą, bet pagal tai, kur buvo sovietinės kareivinės. Brigada neturi karinių vadovėlių lietuvių kalba. Reikia, kad kas išverstų iš anglų kalbos į lietuvių kalbą. Viskam labai trūksta pinigų. Pavyzdžiui, išleisti kelis vadovėlius reikia 3,000-4,000 dolerių. Tų pinigų nėra. Brigada taip pat neturi lauko virtuvių, užtektinai palapinių bei transporto priemonių. Šarvuočiai yra išdalinti po visus batalionus, o jų kokybė nėra pati geriausia. Blogiausia, kad brigada jau antri metai nėra gavusi jokių šaudmenų pratybai. Čia vėl pinigų stoka. Šautuvų užtenka. Beveik visi yra sovietiniai, Kalashnikov tipo (tai geri puolimo ginklai, jau naudoti komunistų Vietnamo kare). Tik nėra pinigų, už kuriuos pirkti šovinių iš Rusijos. Yra toks trūkumas, kad, karo atveju, jau pirmą dieną brigadai gali pritrūkti šovinių. Naujokai apmokomi iš santaupų, sukauptų dar prieš dvejus metus.

Pulkininkas Žukas yra energingas, dar jaunas vadas ir ilgainiui nugalės visus trūkumus. Jam labai reikalinga piniginė pagalba ir tik Seimas gali tuo pasirūpinti. Man nedarant jokių inspekcijų, pasidarė aišku, kad brigados kovos parengimas nėra labai aukšto lygio. Reikia tik linkėti, kad Lietuvai nereikės panaudoti tos brigados karininuose veiksmuose artimoje ateityje. Po labai įdomaus pasikalbėjimo atsisveikinau su abiem pulkininkais ir apleidau „Geležinio vilko" brigados štabą su dideliu susirūpinimu. Tuo baigėsi mano apsilankymai Lietuvos karinėse dalyse.

(Bus daugiau)

Danutė Bindokienė

Pamokos su „kortelėmis"

Pagal amerikietišką posakį, optimistas yra žmogus, kuris, apmėtytas citrinomis, užuot nuo rūgšties susiraukęs, iš citrinų išspaudžia sultis ir pasidaro limonado... Galima pridurti, kad žmogus, kai jau jokios kitos logiškos ir išbandytos išeities nebelieka, gali pasiekti teigiamų rezultatų, išmėgindamas neįprastus, kone juokingai lengvus, metodus. Kai šiuo metu pasaulyje tiek problemų ir „rimtų galvų", mėginančių tas painiavas išnarplioti, staiga spaudoje užtinki straipsnį su visiškai kitokiu priėjimu prie neišsprendžiamų kasdienybės bėdų, kurios, jeigu sprendimas uždelsiamas, gali — nelyginant kokia liga — pavirsti mirtį nešančiais veiksmais.

Žinoma, „kitoniškus sprendimus" paprastai gali atlikti tik ypatingų talentų ir pažiūrų žmogus, nebijantis matyti pasaulį pro „kitokios spalvos akinius". Malonu pastebėti, kad toks asmuo šį kartą yra lietuvis.

„The Christian Science Monitor" (š.m. rugsėjo 14 d.) išspausdino straipsnį „Where Seeing Red Means 'Cool It' " (Kur raudona spalva reiškia „elkis šaltai") apie Bogotos, Kolumbijos sostinės, merą Antaną Mockų ir jo pastangas sostinėje, turinčioje apie 7 milijonus gyventojų, sureguliuoti eismo taisykles, kurios buvusios jau taip „sujauktos", kad niekas jų net nepaisydavo. Sostinės gatvėse vyko nuolatinis „karas" tarp pėsčiųjų ir važiuotųjų, o taip pat vairuotojų tarpe. Nebuvo retas įvykis, kad sankryžoje, susiginčijus vairuotojams, ginčas baigdavosi bent vieno mirtimi. Visos teisėtvarkos pastangos palengvinti spūstį gatvėse ir nubausti eismo taisyklių nesilaikančius, buvo bevaisės. Iki dabar.

Turbūt mūsų skaitytojai naujajį Bogotos merą A. Mockų tebeprisimena, nes apie jį buvo rašyta ir „Drauge", ir daug kas mums atsiuntė iškarpėles iš amerikietiškų laikraščių, kai tuometinis Kolumbijos universiteto matematikos prof. Mockus, prieš porą metų turėjęs prabilti į kupiną auditoriją triukšmaujančių studentų, nerasdamas kitos išeities jiems nutildyti, atsuko nugarą į publiką ir... Tuo jis pagavo ne tik studentų, bet ir žiniasklaidos dėmesį. Šis lietuvių imigrantų sūnus netrukus įsigijo nemažai pasekėjų, todėl mero rinkimuose, išleisdamas vos 20,000 dol. savo kampanijai, nesunkiai nurungė visus varžovus. Aišku, ne dėl incidento universiteto scenoje, bet dėl to, kad kolumbiečiai jį laikė tiesiu ir teisingu žmogumi.

Tai kaipgi Mockus „atvėsina" įkaitusias situacijas Bogotos gatvėse? Rodos, šalyje, kur kasmet įvyksta per 30,000 žmogžudysčių (daugiausia dėl narkotikų prekybos) ir bent 97 proc. nusikaltėlių nepagaunama, reikėtų imtis griežtų kontrolės priemonių, bet meras Mockus vartoja pašaipą, humorą, mokydamas sostinės gyventojus „pilietinės kultūros". Policija ir jau nemažai žmonių yra įsigiję „raudonas korteles", kurias išsitraukia ir parodo eismo taisykles laužančiam ar nemandagiai besielgiančiam. Pamatęs kortelę, žmogelis susigėsta, paskui nusišypso ir įtampa atslūgsta.

Bogotos gyventojai „raudonas korteles" ir kai kuriuos kitus panašius metodus priima geranoriškai, galbūt kaip tik dėl to, kad jie neįprasti. Mockus tai vadina „pilietine cenzūra", kuri, užuot dar labiau įkaitinusi susierzinusius žmones, palyginti švelniai primena, kad neverta iš kurmiarausių daryti neperlipamų kalnų.

Pasiskaičius apie Bogotos mero, lietuvio Antano Mockaus, „auklėjimo sistemą", kyla mintis, kad ją būtų galima pritaikyti platesniu mastu. Būtų visai ne pro šalį ir lietuviams, tiek užsienyje, tiek tėvynėje apie tai pagalvoti (juk ir metodą sugalvojo lietuvis...). Sakykime Lietuvos Seime partijos, frakcijos, „pozicijos" ir „opozicijos" taip susiginčija, kad svarbus klausimas atsiduria „maišo kampe" ir nė krust. Tuomet pirmininkaujantis išsitraukia (žinoma, trispalvę!) kortelę, iškelia aukštyn ir visi, nuleidę iš gėdos galvas, tuoj grįžta prie pozityvaus galvojimo. Sakykim, pas mus atvyksta koks svarbus (arba save tokiu laikantis) svečias iš tėvynės ir pradeda kalbėti publikai nepriimtinus dalykus. Užuot kėlę „nemandagų" protestą, klaustytojai išsitraukia trispalves korteles, o prelegentas iš vilko bematant tampa atgailaujančiu avinėliu... Ką ir bekalbėti apie įvairius nesutarimus organizacijose ir tarp jų, kai iš adatos įsiaudrinę žmonės kelis vežimus priskaldo! Čia tokia „kortelių kultūra" tikrai būtų veiksminga. O gal Bogotos meras Mockus mums dar geresnį metodą sumanytų?

• **Tik 1924 m.** birželio 2 d. Kongresas suteikė Amerikos pilietybę visiems indėnams, gyvenantiems JAV.

• **Vėliau tapęs** Argentinos sostine, Buenos Aires miestas gavo pradžią 1536 m. vasario 2 d.

SOVIETINIS PALIKIMAS

POVILAS VAIČEKAUSKAS

5

Savo tėvo šešėlyje, su ta pačia pavarde ir net vardu, ypatingai reiškiasi Justas Paleckis, prezidento patarėjas. Iš Lietuvos rašytojų tarpo labai aiškiai nešiojančių sovietinį palikimą reikėtų priskirti: R. Gudaitį, V. Jasukaitytę, Justiną Marcinkevičių, A. Maldonį, V. Martinkų, kurie savo viešu pareiškimu į Lietuvos žmones, kaip intelektualai 1990 m. kvietė atsisakyti Lietuvos valstybingumo.

Prie visos šitos buv. LKP personažų galerijos, jos pabaigoje, būtinai reikėtų sustoti dar ties viena asmenybe, reikšmingiausia mūsų dabarčiai. Tai Valerijonas Baltrūnas. Gimęs 1940.XII.25, Vainiškiuose, Kupiškio rajone. 1964 m. baigęs Kauno Medicinos institutą, gydytojas. Nuo 1966 iki 1971 m. Kauno miesto Komjaunimo sekretorius. Nuo 1973 m. LLKJS CK biuro narys. Nuo 1971 m. iki 1973 m. Lietuvos Komunistų partijos centro komitete, Mokslo ir mokymo įstaigų skyriaus sektoriaus vedėjas. Nuo 1973 m. iki 1982 m. Lietuvos Lenino Komunistinės jaunimo sąjungos pirmasis sekretorius, nuo 1982 m. LKP CK Mokslo ir mokymo įstaigų skyriaus vedėjas, nuo 1978 m. iki 1982 m. kandidatas į Visasąjunginės Lenino Komunistinės Jaunimo sąjungos centro komiteto biuro narius. Taigi šis buvęs, o gal dar ir tebeesantis, LKP CK sekretorius šiuo metu patogiai gyvena Rusijoje, Maskvoje. Jo darbovietė yra Rusijos Užsienio reikalų ministerija. Dirba pas Kozyrevą. Pareigos — Baltijos valstybių sekretoriaus vedėjas. Čia visiems aišku, kuo jis rūpinasi ir dėl ko rūpinasi. Lietuviui rūpi rusakalbiai, o gal kas nors ir daugiau? Draugas turi daug pažįstamų, o gera draugystė — nerūdyja.

Specialiai būtina paminėti savotišką sovietinį palikimą, tai KGB archyvai iki šiol simboliškai saugomi buvusiuose KGB rūmuose Vilniuje, Lietuvos politinių kalinių, tremtinių ir partizanų. Jau daugiau negu dveji metai tęsiasi dvikova. Iš vienos pusės nenusileidžia ir nuolatos budi, iš visos Lietuvos pamainomis atvykę, buvę Lietuvos politiniai kaliniai, tremtiniai ir partizanai, o iš kitos pusės LDDP vyriausybės aparatas ir pats Lietuvos prezidentas, visiškai ignoruodami daugiau negu 100,000 sovietmečiu nukentėjusių Lietuvos žmonių reikalavimus. Tai iš tikrųjų baisi ir labai pavojinga Lietuvai padėtis, nieko gera nežadanti. Žmonės iš visos Lietuvos, sukrapštę paskutinius centus, važiuoja į Vilnių simboliškai budėti, saugoti unikalią medžiagą, dokumentus apie komunistinio valdymo laikotarpį, tame pastate, kur dar aiškiai matyti kankinimo žymės ant sienų ir randami nepaneigiami įrodymai, kaip komunistų partija bendradarbiavo su KGB ir kaip KGB buvo galingas įrankis, slopinant Lietuvos laisvės idėją, nes tiesiog čia pat buvo žudomi geriausi Lietuvos sūnūs ir dukros, o kitiems buvo ruošiami „kelialapiai" į sovietinius mirties lagerius bei kalėjimus. Neišlaiko jokios kritikos LDDP ir jų šalininkų pareiškimai bei tvirtinimai, kad buvę kaliniai nenori atiduoti archyvų dėl to, kad patys nebūtų demaskuoti kaip KGB bendradarbiai, ar net „Smerč" dalyviai. Gal ir pasitaikė tokių pavienių atvejų, tačiau kita masė, tūkstančiai politinių kalinių ir tremtinių? Kad patys buvę kaliniai bijo būti demaskuoti — toks tvirtinimas didžiausia nesąmonė ir dezinformacija. Juk, naudodami KGB archyvus, LTSR istorikai beveik per visą sovietinio valdymo laikotarpį nuolat skelbė paimtus iš čia dokumentus su plačiais komentarais. Jie vienąsyk jau „demaskavo" „banditus", buržuazinius lietuviškuosius nacionalistus. Tai buvo skelbta ištisomis knygų serijomis, pavyzdžiui, kaip „Faktai kaltina", „Žudikai Bažnyčios prieglobstyje", „Masinės žudynės Lietuvoje", jau neskaitant aibės straipsnių tarybiniuose laikraščiuose ir žurnaluose.

Girdėjome vieną pusę. Dabar atėjo laikas išgirsti ir kitą. Juo labiau, kad anuomet totalitarinės priespaudos metais minimi asmenys negalėjo pasisakyti viešai. Dabar gi gyvi išlikę liudininkai gali pasisakyti. Iš dalies teisybė yra tai, kaip tėvas Stanislovas Dobrovolskis savo pamoksluose vadina šią vietą išprievartautų, sulaužytų sąžinių mėšlynu... (Dotnuva-Paberžė, 1992.VI.28), tačiau čia randamos ir Lietuvos budelių pavardės, jų parašai, kruvinų darbų ataskaitos, pareiškimai. Kodėl mums šiandiena nesužinoti tų žmonių-budelių ir kankintojų asmenybių, gaunančių už nužudytus Lietuvos laisvės kovotojus gana solidžias pensijas, toli gražu ne 130 litų pensijėles, bet keleto ir net keliolikos šimtų litų pensijas.

Štai „pasigrožėkime" KGB kapitono Didenko Ivano Sergejevičiaus įžūliu prašymu už sugaištą laiką masinėse Lietuvos partizanų žudynėse, ar areštuojant, o taip pat ir ryšininkų — užskaityti vieną darbo dieną kaip tris, didesnei pensijai gauti ir didinant darbo stažą. Remiasi TSRS Ministrų tarybos įsakymu Nr. 876, išleistu 1959.VII.27, ir KGB prie TSRS Ministrų tarybos Nr. 50, išleistu 1961.V.6, KGB-isto asmeninis Nr. E-022322. Ir ką gi? Prie ilgiausio sąrašo su „operacijų" datomis, didžiulio lapo grafose išskaičiuojami 130 nušautų partizanų, 24 paimti gyvi, 91 areštuotas ryšininkas, vyras ir moteris. Už šitą kraujo ir kančių kainą, paimtą iš gyvosios Lietuvos tautos kūno, ant pareiškimo-prašymo stovi uždėta rezoliucija: „Viso 593 dienas užskaityti darbo laiką 3 metus, 3 mėnesius ir 1 dieną". Pasirašė Komisijos pirmininkas, 2-osios KGB Valdybos viršininkas, prie Lietuvos TSR Ministrų Tarybos, papulkininkas Naras. Data 1967.V." — bylos ir aplanko Nr. 3027/6.

(Bus daugiau)

AR PRIEŠ MAŽVYDĄ BUVO RAŠOMA LIETUVIŠKAI?

ZIGMAS ZINKEVIČIUS

1997 m. sukaks 450 metų nuo pirmosios spausdintos lietuviškos knygos — Martyno Mažvydo katekizmo pasirodymo (1547 m.). Beliko mažiau negu pora metų. Didžiajam jubiliejui Lietuvoje jau seniai ruošiamasi. Dar 1992 m. buvo sudaryta Valstybinė komisija, kuri parengė detalią programą ir pradėjo ją vykdyti. Šiais metais komisija buvo papildyta ir pertvarkyta. Jos pirmininku paskirtas premjeras Adolfas Šleževičius. Peržiūrėta ir atnaujinta darbų programa. Bus išleista ir jau leidžiama nemaža jubiliejui skirtų knygų, populiarios literatūros. Stengiamasi įamžinti Mažvydo atminimą. Organizuojamos specialios parodos, įvairūs kitokie renginiai. Intensyvinami senosios XVI-XVII amžių lietuviškosios raštijos tyrimai. Žodžiu, šį labai svarbų lietuvių tautai jubiliejų žadama deramai paminėti.

Nejučiomis prisimena 1947-ieji metai, kada šventėme analoginį 400 metų jubiliejų. Tada buvo sunkūs pokario metai. Švęsta okupacijos sąlygomis. Bolševikų valdžia stengėsi jubiliejaus renginius panaudoti propagandai: štai kaip mes rūpinamės lietuvių kultūra! Šio straipsnio autoriui, tada dar studijavusiam Vilniaus universitete ir dirbusiam Lietuvių kalbos katedroje laborantu, teko matyti ir pergyventi visą tą demagogiją. Viešai buvo rodomas neva didelis rūpinimasis jubiliejumi ir lietuvių kalba, o privačiuose pokalbiuose tuometiniai „vadovai" šaipydavosi iš lietuvių kalbos ir tvirtino, kad antro jubiliejaus ji jau tikrai nebesulauksianti. Todėl esą tegu jos gerbėjai pasidžiaugia. Lietuvoje likę žymesni mokslininkai lituanistai Vincas Mykolaitis-Putinas, Juozas Balčikonis, Jonas Kruopas, Povilas Pakarklis ir kt. tada stengėsi, kad jubiliejaus proga būtų išleista kuo daugiau lituanistikos mokslui ir lietuvių kultūrai reikalingų leidinių. Tuo būdu atsirado puošnus fotografuotinis „Pirmosios lietuviškos knygos" leidimas, mokslinių straipsnių rinkinys „Senoji Lietuviška knyga" ir kt. Ano meto sąlygomis tai padaryti buvo labai sunku.

Bet ne apie visa tai čia norima pakalbėti su „Draugo" skaitytojais. Ne vienam lietuviui, ne tik gyvenančiam Lietuvoje, bet ir už jos ribų, šių jubiliejų proga kyla klausimas: ar Mažvydas pirmasis pradėjo lietuviškai rašyti, ar šia kalba buvo jau rašoma ir anksčiau? Esame prisiklausę visokių samprotavimų apie rusų ir kitokį raštą, neva vartotą senovės lietuvių, apie kurį iš tikrųjų galima sakyti nieko nežinome. Lietuvą, kaip ir daugelį Europos kraštų, dabar vartojamas raštas pasiekė su krikščionybe. Nuo jos įvedimo reikia ieškoti tikrųjų dabartinio mūsų rašto ištakų.

Bažnytinėje praktikoje neįmanoma išsiversti be reikalingiausių tekstų gimtąja kalba. Tie tekstai po Lietuvos krikšto negalėjo būti dvasininkų išlaikomi vien atmintyje, be jokių užrašų. Turėjo būti vartojami rankraštiniai poterių, kai kurių maldų, gal ir giesmių užrašymai. Iš pradžių jie, matyt, buvo smulkūs, vėliau turėjo rastis ir didesnių. Pradėjus spausdinti lietuviškai knygas jie neteko reikšmės. Niekas jų tada nerinko, nesaugojo, todėl greit nusimetė, išskyrus įrašytus į ankstyvų lotyniškų spausdintų knygų (atvežamų iš Vakarų) tuščius puslapius ar paraštes. Tokių yra išlikę, bet ne visi jie surankioti, mokslui žinomi.

Iš žinomų svarbiausias — vadinamasis seniausias lietuviškas poterių tekstas. Jį 1962 m. rado Ona Matusevičiūtė Vilniaus universiteto bibliotekoje. Tekstas ranka įrašytas 1503 m. Strasbourge išleistos lotyniškos knygos „Tractatus socerdotalis", skirtos kunigams, paskutiniame puslapyje. Toji knyga priklausė pranciškonų (tiksliau jų atšakos — observantų, arba bernardinų) vienuolynui Vilniuje. Taigi įrašytojas greičiausiai buvo vienuolis. Rankraštinį tekstą sudaro trys poteriai („Tėve mūsų", „Sveika Marija" ir „Tikiu į Dievą Tėvą"), iš viso užimantys 25 eilutes. Įrašyta XVI a. pradžioje, dar prieš pasirodant pirmajai lietuviškai knygai.

1986 m. Sigitas Narbutas atrado maždaug to paties senumo daugiau negu 90 trumpų lietuviškų įrašų (atskirų žodžių, frazių) viename lotyniškame mišiole, išleistame 1501 m. Lyone, dabar saugomame Knygų rūmuose Vilniuje. Įrašyta vieno asmens. Rašyba primena seniausio rankraštinio poterių tekstą. Ir ši knyga priklausė tam pačiam Vilniaus pranciškonų vienuolynui, taigi greičiausiai įrašė vienuolis pranciškonas. Knygoje aptiktas dar lotyniškas įrašas, priklausantis Aleksandrui iš Svyrių kunigaikščių giminės. Gal jis ir lietuviškus žodžius bei frazes įrašė? Šiaip ar taip, nėra abejonės, kad prieš jėzuitams atsikeliant į Lietuvą ir pradedant leisti lietuviškas knygas pranciškonų vienuolyne Vilniuje jau lietuvių kalba buvo vartojama raštu.

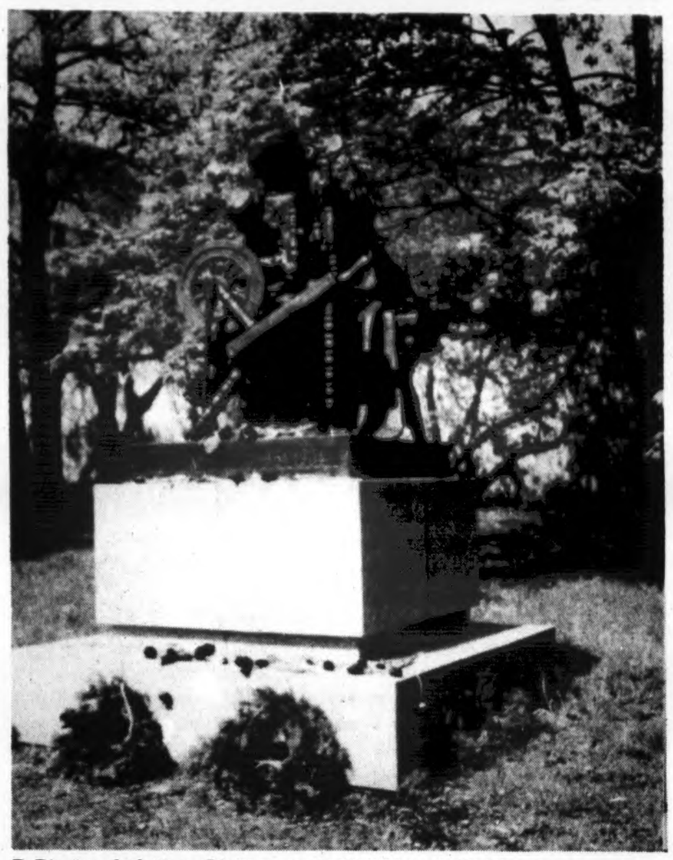

P. Rimšos skulptūra „Lietuvos mokykla" Vytauto Didžiojo Karo muziejaus sodelyje Kaune. Nuotr. **Prano Abelkio**

Kada pranciškonai pradėjo lietuviškai rašyti, nustatyti nelengva. Jie Lietuvoje atsirado seniai, kai kūrėsi Lietuvos valstybė, taigi beveik 300 metų anksčiau negu padaryti minėti lietuviški įrašai. Manoma, kad pirmieji pranciškonai atvyko apie 1245 m., greičiausiai iš Rygos. Lietuvos valdovui Mindaugui pasiryžus krikštytis, pranciškonai mokė jį, jo šeimą ir kitus norinčius priimti krikštą lietuvius krikščioniško tikėjimo tiesų. Greičiausiai jie tada išvertė į lietuvių kalbą poterius, nes mūsų poterių kalbinė analizė verčia manyti, kad jie buvo versti iš vokiečių, o ne iš lenkų kalbos. Sunku įsivaizduoti, kad tada pranciškonai būtų galėję apsieiti be jokio lietuviško rankraštinio tekstelio. Tačiau to meto užrašymų neišliko, nes spausdintų lotyniškų knygų, į kurias būtų įrašę, tada dar nebuvo.

Suprantama, nei pirmasis oficialus Lietuvos krikštas karaliaus Mindaugo laikais (1251 m.), nei antrasis, įvykdytas beveik po pusantro šimto metų valdant Jogailai ir Vytautui Didžiajam (1387, Žemaičiuose 1417 m.) patys savaime nesukrikščionino lietuvių tautos. Tada tebuvo pakrikštyti valdovai (antruoju atveju pradėta nepertraukiama krikščionių valdovų tradicija) ir daug jų pavaldinių, antrojo krikšto metu taip pat daug paprastų žmonių. Bet formalus krikštas negalėjo padaryti tautos krikščioniškos. Krikščionybę tegalėjo įdiegti ir vėliau tikrai įdiegė tik lietuviškai mokantys kunigai (kitų kalbų platieji gyventojų sluoksniai tada dar nemokėjo), o tokių oficialiųjų krikštų metu greičiausiai nebuvo ar tebuvo labai nedaug. Taigi reikia skirti oficialų krikštą ir tautos sukrikščioninimą (christianizaciją), pradėtą ir ilgai vykdytą daugiausia pranciškonų, vėliau labai suintensyvintą jėzuitų, ypač po pergalės prieš Reformaciją.

Po karaliaus Mindaugo nužudymo (1263 m.) šaltiniai pranciškonų Lietuvoje kurį laiką nemini. Galbūt jie buvo pasitraukę iš Lietuvos. Tačiau Vytenio valdymo laikais (1296-1316) jie vėl čia darbavosi ir iš Lietuvos daugiau nebepasitraukė. Yra duomenų, kad Gediminas jais pasinaudojo rašydamas savo garsiuosius laiškus į Vakarų Europą. Prisiminkime legendą apie kankinius pranciškonus, kuriems pagerbti, manoma, buvo Plikajame kalne pastatyti garsieji Vilniaus Trys kryžiai. Manoma, kad Jogailos mokytojas buvo pranciškonas Petras Filargi iš Kandijos, vėliau tapęs Vilniaus pranciškonų mokyklos lektoriumi. Pranciškonas buvo ir Jogailos įsteigtos Vilniaus vyskupijos pirmasis vyskupas Andriejus Vosylius, taip pat antrasis jos vyskupas Jokūbas Plichta, apie kurį žinoma, kad tikrai mokėjo lietuviškai. Suprantama, kad tik lietuviškai mokantys dvasininkai galėjo įtvirtinti krikščionybę. Be rašto panaudojimo, maldų ir kt. tekstų nebūtų buvę įmanoma tai padaryti. Deja, įrašų išliko iš vėlesnių laikų ir tik nuotrupos.

Neseniai Sigitas Narbutas aptiko dar vieną seną lietuvišką įrašą, padarytą 1530 m. Koelne išleistame lotyniškų pamokslų („Homilijų") rinkinyje, kuris dabar saugomas Vilniaus universiteto bibliotekoje. Nustatė, kad įrašyta tarp 1530 ir 1579 metų. Šis įrašas visai trumputis, tik du žodžiai. Bet jis labai informatyvus. S. Narbutas išaiškino, kad įrašyta dar prieš knygai patenkant į pranciškonų vienuolyną. Greičiausiai įrašė Šv. Marijos Magdalietės bažnyčios (ji buvo dabartinėje Katedros aikštėje, kur automobilių aikštelė) klebonas Povilas, kuris tą knygą 1579 m. padovanojo vienuolynui. Skiriasi nuo anų dviejų rašyba. Taigi šis įrašas rodo, kad tuomet lietuvių kalba raštu buvo vartojama ne tik vienuolių pranciškonų, bet ir šiaip kunigų tose bažnyčiose, kur buvo sakomi lietuviški pamokslai. Tokių Vilniuje tada turėjo būti nemaža. Juk lenkų kalba Lietuvos sostinėje pradėjo plisti tik maždaug nuo 1544 m., kai čia apsigyveno Žygimantas Augustas su savo puošniu lenkišku dvaru. Tuomet daugelis Lietuvos magnatų pramoko lenkų kalbos ir ėmė ją plačiau vartoti. Miesto gyventojai lietuviai, žinoma, šios kalbos dar ilgai nesuprato ir jiems bažnyčiose pamokslai buvo sakomi lietuviškai.

Atkreiptinas dėmesys į 1619 m. jėzuitų pranešimą Romai, kuriame sakoma, kad didžiąją Vilniaus miesto gyventojų dalį sudaro lietuviai, jų yra daugiausia, jie turi savo 18 bažnyčių (to pranešimo ištraukos lietuvišką vertimą šalia lotyniško originalo pateikė S. Narbutas savo straipsnyje „Kultūros baruose", 1995 m. Nr. 2, p. 58). Šv. Marijos Magdalietės bažnyčia turėjo būti viena iš tų aštuoniolikos, skirtų lietuviams. Tiek joje, tiek ir kitose, ne tik buvo sakomi pamokslai lietuviškai, bet ir, kaip rodo pastarasis įrašas, kažkiek vartota lietuvių kalba raštu.

Dar daugiau. Būta net pasaulietinio turinio rankraštinių tekstų. Pora iš jų pateko (buvo išspausdinti) į kitomis kalbomis išleistas knygas. Tai lietuviškas sakinys Martyno Bielskio „Viso pasaulio kronikos" 1564 m. leidinyje (žr. S. Narbuto straipsnį „Lietuvos aide" 1994.10.11) ir lietuviškas 9 eilučių sveikinimas karaliui Zigmantui III Vazai, nežinomo autoriaus sueiliuotas hegzametru (vienas iš pirmųjų šios rūšies eiliavimo tautine kalba pavyzdžių Europos literatūroje!) ir 1589 m. paskelbtas jėzuitų specialiai karaliaus apsilankymui Vilniuje skirtoje knygoje.

Išlikusių bei žinomų rankraštinių tekstų (ir išspausdintų kitakalbėse knygose) dialektologinė analizė, atlikta šio straipsnio autoriaus, mus orientuoja į Vilniaus kraštą. Seniausių poterių įrašytojo šnekta ieškotina kažkur į pietryčius nuo Vilniaus, greičiausiai Dieveniškių - Trobų - Iazūnų ruože, gal ir toliau dabartinėje Gudijoje, kur šiuo metu lietuviškai nebekalbama, bet turimi gausūs lietuvių kilmės vietovardžiai. 1501 m. mišiolo lietuviškų įrašų autorius, kaip rodo kalbinės ypatybės, taip pat turėjo būti kilęs iš tarpukario laikų lenkų okupuotos Lietuvos dalies, greičiausiai Trakų - Eišiškių ruože. 1589 m. hegzametro kalbos analizė verčia jo autorių kildinti iš vietovės į šiaurės vakarus nuo Vilniaus. Kiti tekstai per maži, kad būtų galima lokalizuoti jų autorių šnektas, bet ir juose nėra duomenų, prieštaraujančių kildinimui iš Vilnijos. Netenka abejoti, kad šis dabar gerokai nutautintas kraštas anuomet Lietuvos kultūriniame gyvenime vaidino labai svarbų vaidmenį. Iš jo kilo žymiausi to meto lietuviškos kultūros veikėjai. Prisiminkime kad ir pirmuosius mūsų rašytojus Stanislovą Rapolionį (nuo Eišiškių), Aleksandrą Rodūnionį (Rodūnia), Jurgį Zablockį (pavardė suslavinta iš Užubalis ar pan.; iš Zabolotės, į pietvakarius nuo Eišiškių) ir kt. Pagaliau šio krašto lietuvių kalba davė pradžią vadinamajam rytiniam senosios lietuvių rašomosios kalbos variantui, XVI-XVII amž. vadintam tiesiog lietuvių kalba (juo parašytos Konstantino Širvydo, Jono Jaknavičiaus ir kitų vilniečių autorių knygos) ir aiškiai skirtam nuo vidurinio varianto, tada vadinto žemaičių kalba (juo rašė Mikalojus Daukša ir kt.), nors neturėjusio nieko bendra su dabartine žemaičių tarme (pavadinimas nuo Žemaičių vyskupystės, kuriai daugiausia tie raštai buvo skiriami).

Pastebėtina, kad seniausių lietuviškų įrašų rašyba labiau primena to meto lotyniškąją, negu lenkiškąją.

Nėra abejonės, kad aptarti trys rankraštiniai lietuviški įrašai nurodytose lotyniškose knygose nėra vienintėliai, jų turėtų būti išlikę daugiau. Tik niekas iki šiol jų specialiai neieškojo. Ir šie trys rasti atsitiktinai. Nelengva juos ir pastebėti tarp daugybės lotyniškų (pasitaiko lenkiškų) įrašymų. Kaip matome, daugiausia rado Sigitas Narbutas, kuris jau seniai domisi senovinėmis lotyniškomis knygomis Lietuvoje. Reikia tikėtis, kad ateityje jis ras jų dar daugiau. Pageidautina, kad į šį darbą įsitrauktų daugiau žmonių, ypač lotynistų. Iš kitos pusės, negali nestebinti mūsų literatūros istorikų, rašančių apie lietuvių raštijos pradžią, viso to ignoravimas. Iš inercijos ar įpročio ir toliau mūsų raštiją vis pradeda nuo Mažvydo (pvz., Saulius Žukas neseniai pasirodžiusioje šiaip jau puikioje knygoje, skirtoje mokyklai), lyg tasai Mažvydas būtų nukritęs iš dangaus.

Vilniaus universiteto Joachim Lelewel salė.

BRONIUS KVIKLYS PRISIMINTAS IR LIETUVOJE

Prieš penkerius metus mirusio buvusio „Draugo" redaktoriaus, „Mūsų Lietuvos" keturtomio ir „Lietuvos bažnyčių" šešiatomio autoriaus, žurnalisto Broniaus Kviklio atminimas pagerbtas ir Lietuvoje.

Rugsėjo 3 d., 7 val. vak., Vilniaus katedroje už jo sielą šv. Mišias aukojo vyskupas Juozas Tunaitis, susirinkus gražiam būriui velionio giminaičių bei bičiulių. Po pamaldų svečiai buvo pakviesti į erdvų Edmundo ir Rūtos (Kviklytės) Kulikauskų butą, kur jie jau pastoviai įsikūrę Vilniuje. Čia dalyviai išklausė a.a. Broniaus, dar 1962 m. įkalbėtą, kasetę, kurioje jis įdomiai pasakoja savo giminės genealogiją bei gyvus ankstyvos vaikystės išgyvenimus, perpintus humoru. Klausant autoriaus aukštaitiško atspalvio balso, atrodė, lyg ir jis pats sėdėtų šalia.

Savo įspūdžiais apie ilgą bendrą darbą „Draugo" redakcijoje ir Kviklio neišsemiamą energiją bei kruopštumą rašant, redaguojant tokios didžiulės apimties knygas, pasidalino buvęs „Draugo" kultūrinio priedo redaktorius Kazys Bradūnas. Jis ypač dar pabrėžė išskirtinį Broniaus Kviklio dėmesį įvairiausiai istorinei lituanistikai, kurios savo archyvan didelio organizuotumo dėka sukaupė ištisus lobius. Dar kalbėjo Aleksandras Guobis ir Benas Ruzgys. Velionio duktė Rūta visiems nuoširdžiai padėkojo.

Bronius Kviklys dar tą pačią dieną buvo prisimintas Daugailiuose, jo gimtinės parapijoje, kur buvo taipgi nuvykę duktė Rūta ir Edmundas Kulikauskai. Prieš Mišias Daugailių mokykloje buvo surengtas Broniaus Kviklio minėjimas, o Rūta panaudojo tėvo įkalbėtos kasetės dalį, kurioje jis kalba apie savo pradžios mokyklos lankymo laikotarpį. Vėliau klebonas Petras Baltuška aukojo šv. Mišias ir pasakė šiltą, jautrų pamokslą, prisimindamas iš čia kilusį ir Lietuvai daug nuspelniusį a.a. Bronių Kviklį.

K.P.

Du buvę „Draugo" redaktoriai, pašaukti į Amžinybę. Iš kairės: Česlovas Grincevičius ir Bronius Kviklys.

GALI UŽGESTI TENISO ŽVAIGŽDĖ

Pasaulyje išgarsėjusiai teniso žvaigždei vokietaitei Steffi Graf, yra metamas įtarimo šešėlis dėl nesumokėtų Vokietijos valdžiai priklausančių mokesčių. Jos tėvas Peter Graf esąs areštuotas ir laikomas pagrindiniu įtariamuoju. Jis kaltinamas nuslėpęs ir Vokietijos valdžiai nesumokėjęs milijonus markių. Mannheim kriminalinės policijos viršininkas P. Wechsung sako, kad Steffi Graf areštuoti pagrindo nesą. Jos tėvas areštuotas tik todėl, kad prisibijoma, jog jis galįs iš Vokietijos išvykti.

26 metų amžiaus tenisininkė Steffi Graf, įkopusi į teniso sporto viršūnę, yra populiari ir mėgstama ne tik Vokietijoje, bet ir visame sporto pasaulyje. Ji yra tapusi 17-kos vadinamųjų „Grand Slam" turnyrų laimėtoja. Jų tarpe ir garsiausiame Wimbledon turnyre. Spėjama, kad per visą savo teniso karjerą (prizais ir reklamomis) bus užsidirbusi apie 70 milijonų dolerių. Man šį rašinį rašant (rugpjūčio 30 d.), ji žaidė prestižiniame „US Open" teniso turnyre, Flushing Meadows teniso stadione, New Yorke.

Vokietijoje, laikraštis „Der Spiegel" rašė, jog Graf šeima vienu laiku su valdžia nebuvo atsiskaičiusi per ketverius metus. Ir tik kai jiems buvę „priminta", jie sumokėję per 7 milijonus markių.

Visi tenisininkai (o taip pat ir teniso mėgėjai) yra susirūpinę ir tikisi, jog visas tas nemalonus reikalas nepakenks Steffi Graf karjerai. „World Tennis Association" (WTA) pareiškė, kad jie apie tai žino tik iš žiniasklaidos šaltinių. Tai esąs teismo reikalas, o ne visuomenės opinija: „Šioje sunkioje Steffi Graf ir jos šeimos valandoje, mes esame su jais".

Tuo tarpu spaudoje jau pasirodo užuominų, kad Steffi Graf gali greit iš teniso aikščių pasitraukti. Vokietijoje išeinantis laikraštis „Bild" pranašauja, kad Steffi teniso greit nebežaisianti, o priežastis būsianti — negalės nugaroje, kurios ją jau ilgokai kankina: „Yra tikra, ir nereikės ilgai laukti, kai teniso aikštėse jos jau nebematysime", — rašo „Bild".

Galbūt dėl tos pačios priežasties buvę tamprūs ryšiai tarp jos ir tėvo pradeda silpnėti. Tėvas rečiau bepasirodo turnyruose. Ji pati persikraustė į savo nuosavą butą Heidelberge.

Buvęs artimas Graf šeimos draugas, Federacijos „CUP" team" vadovas Klaus Hofsaess išsireiškė: „Steffi yra patekusi į nepavydėtiną ir pačią sunkiausią jos gyvenime situaciją". Reikia tikėtis, kad taip skaisčiai teniso pasaulyje švietusi Steffi Graf žvaigždė, teniso mėgėjams suteikusi daugybę džiugių ir pasigėrėjimą keliančių valandų, neužgęs!

P. Palys

• **1843 m. lapkričio 28 d.** Čikagoje įkurta Romos Katalikų Bažnyčios diecezija (dabar jau arkidiecezija).

Jaunieji stovyklautojai Dainavoje 1970 metais.

AKIMIRKA IŠ PRAEITIES

Šeštadienis. Pirmoji naujųjų mokslo metų diena Maironio mokykloje. Dar kelios minutės iki tėvų susirinkimo. Užsuku į Pasaulio lietuvių centro dovanų krautuvėlę. Mėgstu ten nosį įkišti. Visados randu pažįstamų. Senais laikais kaimynės per tvorą pasišnekučiuodavo, o aš prie kasininkės staliuko vis užtinku ir draugų, ir šnekų.

Šiandien jau iš tolo sveikinasi visur suspėjanti, visur padedanti Lidija Ringienė. Dar man arčiau nepriėjus, kažką traukia iš po stalo. Rankoje baltas vokas. Be jokių įžangų sako: „Šitas laiškas atėjo į Dainavos stovyką". Nutyla ir vėl pradeda: „Labai įdomus laiškas..." Lyg nori daugiau paaiškinti, bet apsigalvoja ir paslaptinga šypsena užbaigia: „Paskaityk, pamatysi pati, labai įdomu".

Atsisveikinu. Su laišku rankoje jai pamojuoju ir skubu į žemutinę salę susirinkimo pradžiai. Kurį laiką net užmirštu tą mįslingą raštą. Bet lemtingu momentu mintys nukrypsta nuo kalbėtojo žodžių ir užeina mirtinas knietėjimas sužinoti, kas tame laiške.

Tyliai atlenkiu voko atlapą. Viduje — kortelės didumo perpus sulenktas popierėlis. Jame kažkas mašinėle prirašyta, bet dar netenka skaityti, nes iš popierėlio į mano delną iškrenta lyg plonyčiais dirželiais sukarpytas, susproges žalias guminis balionas. Prie jo pririšta balta virvutė, o prie jos — minėtas popierėlis.

Visai nesusigaudydama, imu jį skaityti. Parašyta angliškai. Kampe data: 1988 liepos 23. „Valio. Jūs esate radę balioną, paleistą jaunų lietuvių, kurie stovyklauja Dainavos stovykloje prie Manchester, Michigan. Lietuva yra sovietų okupuotas kraštas Šiaurės centrinėje Europoje, prie Baltijos jūros. Mes esame antros ir trečios kartos lietuviai, susirinkę iš visų Jungtinių Amerikos Valstijų, kurie brangina savo tautos praeitį ir visiems skelbia, kad Lietuva trokšta ir yra verta nepriklausomybės!"

Skaitau toliau: „Prašau grąžinti šį laiškutį į Camp Dainava/JAS (duotas adresas). Parašykite mums, kur jūs radote šį balioną ir laikykite Lietuvą savo mintyse bei maldose. Ačiū".

Dar kartą dirsteliu į datą — 1988!! Septyneri metai! Kodėl jis **dabar** atsirado? Susimąsčiusi išskečiu voką. Vėl nustembu, nes matyti dar kitas laiškas. Šio laiško data visai nesena: 1995 m. rugpjūčio 9 d. Vėl angliškai rašyta: „Šitas nuostabiai gerai išsilaikęs balionas buvo rastas tarp daiktų, kurie buvo atnešti iš mūsų sodo. Mes nežinome, kada jis pas mus atsirado. Galime tik pasakyti, kad mes gyvename Gaines Township, netoli Swartz Creek, Michigan. „Mes jums jį atsiunčiame, tikėdamiesi, kad gal dar stovyklautojai vasarą susirenka ir kam nors šis atsitikimas bus įdomus. Kas mums patiems yra ypač įdomu, tai jūsų laiškučio prašymas, atsižvelgiant į šių dienų Sovietų Sąjungos sąrangą. Jūsų maldos aiškiai buvo išklausytos".

Vėl susimąsčiau. Prieš keletą metų buvo populiaru leisti balionus su visokiais laiškučiais. Mokyklose vaikai juos vartodavo įvairiems projektams, susirašinėjimams su kitų valstijų gyventojais ir t.t. Net duodavo premiją tam, kurio balionas nukeliaudavo toliausia. Įdomu, ar šis balionas, paleistas jaunųjų ateitininkų prieš tiek metų, laimėtų premiją dėl ilgiausiai trukusios kelionės? Plačiojoj visuomenėje tikriausiai ne. Bet mūsų lietuvių atmintyje tas žalias vilties balionas atkeliavo per penkiasdešimt metų trukusią nepriklausomybės kovą ir dabar per pirmąjį atstatytos valstybinės laisvės penkmetį. Tik lietuvis gali suprasti ir širdyj pajusti tos kelionės tikrąjį ilgį.

Mes jau spėjom pripras ti prie atstatytos Lietuvos nepriklausomybės. Kai kuriems Lietuvos reikalai jau nebe įdomūs, jos rūpesčiai nebe svarbūs. Dauguma ne iš blogos valios abejingi, tik nebejaučia reikalo. Žygiai atžygiuoti, protestai atprotestuoti. Bet kartais tereikia tik nelaukto akimirksnio iš praeities ir prisimename, kad prieš penkerius metus mes dar žygiavom, kad prieš septynerius metus maži lietuviukai mažais laiškeliais Lietuvai maldų prašė. Neužmirškime taip greit. Lietuvai dar daug darbų, daug maldų ir gal net žalių balionų ateityje prireiks.

Ona Daugirdienė

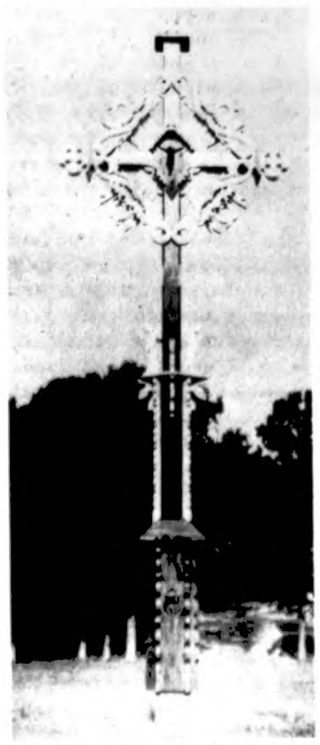

Ateitininkų kryžius Dainavoje.

AMERIKOS LIETUVIAI PADEDA ŪKININKAMS

Ūkininkų sąjungos Marijampolės skyriuje lankėsi JAV, Californija valstijoje, gyvenantis A. Žatkus, kilęs iš Panevėžio. Su rajono ūkininkais jis aptarė būsimo bendradarbiavimo galimybes.

„Svečias atstovauja Amerikos lietuvių sambūriui, kuriame yra apie 30 narių, sakė Ūkininkų sąjungos Marijampolės skyriaus pirmininkas A. Bendoraitis. — Tie žmonės nori padėti atsigauti Lietuvos žemės ūkiui. Tai pirmasis atvejis, kai mus norima ne mokyti, ne patarinėti, bet bendrauti kaip su lygiais, investuoti į Lietuvos žemės ūkį".

Pasak pirmininko, sambūrio žmonės nuo 1993 m. jau dirba Radviliškio rajone, o dabar jų žvilgsnis nukrypo į Suvalkiją, iš kur yra nemažai kilusių sambūrio dalyvių. Ketinama bendradarbiauti perdirbant žemės ūkio produkciją.

„Svečias mūsų paprašė paruošti pasiūlymų, pageidavimų. Jis mums sakė nori rasti rimtų partnerių, kurie neapvogtų. Jeigu parengsime gerą projektą, investicijos iš pradžių bus nedidelės. Marijampolės ūkininkai šiuo bendradarbiavimu yra labai suinteresuoti", sakė skyriaus pirmininkas A. Bendoraitis.

JAV VERSLININKO PREMIJA

Jurbarko Antano Giedraičio-Giedriaus vidurinės mokyklos abiturientams Jurgitai Melnikaitytei ir Tomui Martišiui buvo paskirta JAV verslininko, buvusio jurbarkiečio Simo Velonskio premija — 1,000 JAV dolerių (po 500 dolerių kiekvienam).

Viena sąlygų, kad moksleiviai gautų šią premiją, — įstoti į aukštąją mokyklą. Abiem jurbarkiečiams tai pavyko padaryti — J. Melnikaitytė įstojo į Medicinos akademiją, o T. Martišius — į Vilniaus pedagoginį universitetą. Rugsėjo pirmąją Simo Velonskio premiją jiems įteikė verslininko patikėtinis, JAV lietuvių bendruomenės New Yorko valstijos pirmininkas K. Miklas

MOKSLININKAI, RUOŠKITĖS MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPOZIUMUI!

IX Mokslo ir Kūrybos Simpoziumas įvyks **š.m. lapkričio mėn. 22-25 d., Vilniuje,** Lietuvoje. Globoja Lietuvos Mokslininkų Sąjunga, Švietimo ir Mokslo Ministerija ir Lietuvos Mokslo Taryba. Jau sudarytas organizacinis komitetas. Jam vadovauja prof. Kazimieras Pyragas ir pavaduotojas dr. Juras Urbikas.

Pranešimų tezes ir biografiją (lietuvių ir anglų kalba), paruošti vieno mašinraščio puslapio ilgio ir siųsti:

Elektroniniu paštu: **mks96@uj.pfi.lt.**

Fax: 011-370-2-725692

Tel: 011-370-2 728261

Adresas: **IX M.K.S., Studentų 9-39, VPU Teorinės Fizikos Katedra, 2034 Vilnius, Lietuva.**

Dėl smulkesnės informacijos apie IX M.K. Simpoziumą Lietuvoje, prašome kreiptis į **arch. Albertą Kerelį, 9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457.** Tel. **708-599-2000.** Organizuojama bendra išvyka su svečiais per Travel Advisers kelionių biurą, tel. **708-524-2244. Išvykstame lapkričio 21 d.** Kelionės kaina **$605.00.**

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

Greitai ir garantuotai pristato dolerius gavėjui į rankas, atsiunčia Jums pasirašytą pakvitavimą.

4% iki $2,000.00 — 3% virš $2,000.00

Siunčiama suma	$ _____
Paslaugos 4 ar 3%	$ _____
Pristatymas į rankas	$ _____ 12.00
VISO	$ _____

Siuntėjas_____ Gavėjas _____

Tel. _____ Tel. _____

Pašto perlaidas (m/o) arba asmeniškus čekius siųskite:

Genei-Vytui Kairiams, 517 Fruitland Rd. Stoney Creek, Ont., CanadaL8E 5A6 tel. 905-643-3334.

*Pristatome Lietuvoje sudarytus maisto paketus.

*Mes galime palydėti Jus važuojant į Lietuvą apsigyventi arba tik lankytis.

Atlanta

IMPORT-EXPORT Inc.

GREITAI SAUGIAI IR LAIKU

PRISTATOME SIUNTINIUS

LIETUVOJE, LATVIJOJE, ESTIJOJE, RUSIJOJE, UKRAINOJE IR BALTARUSIJOJE

2719 West 71 Street, Chicago, IL 60629

(800)775-SEND

(312)434-2121

Would You Be Surprised To Find 27 Doctors Right Around The Corner?

MŪSŲ NAUJASIS GYDYTOJŲ KABINETŲ PAVILIJONAS -- ARTI JŪSŲ NAMŲ.

Dabar galite rasti savo gydytoją artimoje apylinkėje, arba mūsų naujame „Gydytojų Pavilijone", pačioje ligoninėje.Šiame pavilijone savo kabinetus turi 27 gydytojai—ir šeimos, ir specialistai. Jūsų vizitas gydytojui— vienas patogumas. Mes taip pat padedame jums saugiai pasistatyti automobilį. Patarnavimas veltui.

TURIME IR DAUGIAU STAIGMENŲ.

Būtent, Šv. Kryžiaus ligoninė priklauso 1% geriausiai pacientus aptarnaujančių ligoninių visame krašte. Cikagos mieste ji —Nr. 1!
Mus aukštai vertina žymios organizacijos, kaip American Hospital Association, Motorola ir Northwestern universitetas. Daugelio ligoninių vadovai lanko mus pažiūrėti, kaip mes visa tai pasiekiame.

STAIGMENŲ PAKIETELIS VELTUI— TIK JUMS!

Informacija apie mūsų programas, gydytojų sąrasas, $350 vertės Šv. Kryžiaus ligoninės paslaugos sveikatai, nuolaidos ir dovana veltui. Tik paskambinkite mums šiandien—jau nebesistebėsite mūsų puikiomis paslaugomis, tik džiaugsitės.

CALL 312-471-8600 TODAY FOR YOUR FREE HOLY CROSS SURPRISE PACKAGE.

1. Press, Ganey Associates, 1994.

Physicians at the Pavilion

Khalı ..nmed, M.D. Family Practice
Robert J. Andina, M.D. Cardiology
Naila Aziz, M.D. Pediatrics
Ajay Bajaj, M.D. Gastroenterology
Sung L. Chou, M.D. Internal Medicine
George W. Ferenzi, M.D. Hematology/Oncology
Mercedita C. Jacob-Tan, M.D. Cardiology/Internal Medicine
Irfana Khan, M.D. Internal Medicine
Ignas G. Labanauskas, M.D. Orthopedic Surgery
Wade Malhas, M.D. Orthopedic Surgery
Raj R. Mittal, M.D. Hematology/Oncology
Michael J. Paciorek, M.D. Otolaryngology (ear, nose, and throat)
Jayantibhai Patel, M.D. Cardiology
Gopal Popli, M.D. Gastroenterology
Sundar Praksam, M.D. Internal Medicine
Pitu P. Punjabi, M.D. Internal Medicine
Francisco J. Randin, M.D. Internal Medicine
Hari Rao, M.D. Cardiovascular/ Thoracic Surgery
Jeffrey Rosen, M.D. General Surgery
Gregorio Rosenstein, M.D. Internal Medicine
Narcisco A. Soberano, M.D. Internal Medicine
Penchal Sompalli, M.D. General Surgery
Nancy Streitmatter, M.D. Cardiology
Frederick T. Tan, M.D. Family Practice
Dhruva Tilwalli, M.D. Gastroenterology
Raghu Vollala, M.D. Cardiology
Victorino S. Yu, M.D. Gastroenterology

HOLY CROSS HOSPITAL

Expect to be Surprised!

Holy Cross Hospital • 2701 West 68th Street • Chicago, Illinois 60629 • (312) 471-8600

HOLY CROSS HOSPITAL IS SPONSORED BY THE SISTERS OF ST. CASIMIR

JAV LB Ekonominių Reikalų Taryba
Informacijos Skyrius
Algirdas Rimas, 1711 Wainwright Dr., Reston, VA 22090,
tel. 703) 471-1711

ŽVILGSNIS Į LIETUVOS EKONOMIJĄ

PADIDĖJO INFLIACIJA

Liepos mėnesį Lietuvoje infliacija pasiekė 2.7 proc. Daugiausiai pabrango alkoholiniai gėrimai ir tabako gaminiai — 3.7 proc. ir maisto produktai — 3.6 proc. Birželio mėn. infliacija buvo tik vienas procentas. Tikimasi, kad per visus 1995 m. infliacija išaugs apie 30 procentų.

PLEČIASI INVESTICINIŲ FONDŲ VEIKLA

Pasak Valstybinės vertybinių popierių biržos maklerių, šiemet Vakarų investicijų fondai pradėjo aktyviau domėtis Lietuvos vertybinių popierių rinka, tačiau didesnių investicijų dar nematyti. Daugiausia akcijų yra įsigyta tekstilės, maisto (ypač alaus), popieriaus ir medienos pramonėse. Patrauklios, užsienio fondams, atrodo ir energetikos, chemijos ir laivininkystės pramonės įmonės.

Užsienio bankai šiuo metu gana aktyviai perka Lietuvos vyriausybės vertybinius popierius — obligacijas. Finansų ministerija veda derybas su Japonijos banku „Namura", kad šis bankas platintų vyriausybės obligacijas Vakaruose.

LIETUVOS GELEŽINKELIS PERKA BĖGIUS

„Lietuvos geležinkeliai" paskelbė tarptautinį konkursą įsigyti, bėgius, tvirtinimo detales, kitas medžiagas ir eksploatavimo įrangą. Projektas yra finansuojamas Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko bei Japonijos eksporto-importo banko 18.9 milijonų dolerių paskolos. Paskola skirta atnaujinti labiausiai susidėvėjusiems geležinkelių ruožams, kuriais gabenami tranzitiniai kroviniai iš Klaipėdos į Rytus. Paraiškas jau pateikė firmos iš Lietuvos, JAV, Kanados, Australijos, Japonijos, Indijos, ir daugelio Europos šalių.

NUPIRKTAS ANTRAS „BOEING" LĖKTUVAS

„Lietuvos avialinijos" iš „Delta Airlines" pirko antrą vartotą „Boeing 737-200" keleivinį lėktuvą. Už jį mokėjo 8.4 milijonų dolerių. Dalį sumos suteikė JAV eksporto-importo bankas. Lėktuvas bus pavadintas Stasio Girėno vardu. Pirmas lėktuvas, pirktas jau birželio mėnesį ir pavadintas Stepono Dariaus vardu, jau per pirmą skrydžių mėnesį nuskraidino į Europos šalių sostines apie 3,300 keleivių.

„Lietuvos avialinijos" parduoda savo senuosius rusiškus lėktuvus ir sraigtasparnius. Jų turi apie 30. Iš uždarbio tikisi įsigyti daugiau vakarietiškų lėktuvų.

PRIVATUS DIAGNOSTIKOS CENTRAS

Vilniuje atidarytas privatus medicininės diagnostikos centras, kainavęs apie 3 mln. dolerių. Moderni įranga buvo supirkta JAV ir eilėje Europos kraštų. Tyrimų duomenys bus kaupiami kompiuterių duomenų banke ir, prireikus, bus galima juos perduoti gydymo įstaigoms. Centre dirbs 18 gydytojų. Pasak centro vadovybės, kainos bus prieinamos.

IŠKELTA BYLA KAUNO HOLDINGO BENDROVEI

Kauno ekonominė policija iškėlė baudžiamąja bylą Kauno holdingo bendrovei. Anksčiau jai buvo iškelta bankroto byla, kurią apskundė Apeliaciniam teismui. Pasak spaudos, Kauno holdingo bendrovei yra patikėję savo indėlius apie 30,000 žmonių. Jiems yra skolinga apie 19 milijonų dolerių. Pasak vieno Seimo nario, Kauno holdingas panaudojo daugiausia surinktų indėlininkų pinigų, pusvelčiui supirko investicinius čekius ir privatizavo įmones.

Ekonominės policijos pareigūnai teigia, kad, pardavus bendrovės turtą, bus galima atsiskaityti su indėlininkais. Tačiau, manoma, kad užtruks kiek laiko atlikti finansinę reviziją ir surasti turtą.

NAUJIENOS APIE INFRASTRUKTŪROS PROJEKTUS

BNS žinių agentūra pranešė, kad Būtingės naftos terminalo statybos darbai, pradėti gegužės mėnesį, šiomis dienomis bus nutraukti. Akcinė bendrovė „Būtingės nafta", besirūpinanti terminalo statybos finansavimu, pradėjo darbus su 10 mln litų kapitalo, iš kurio likęs tik 1 milijonas.

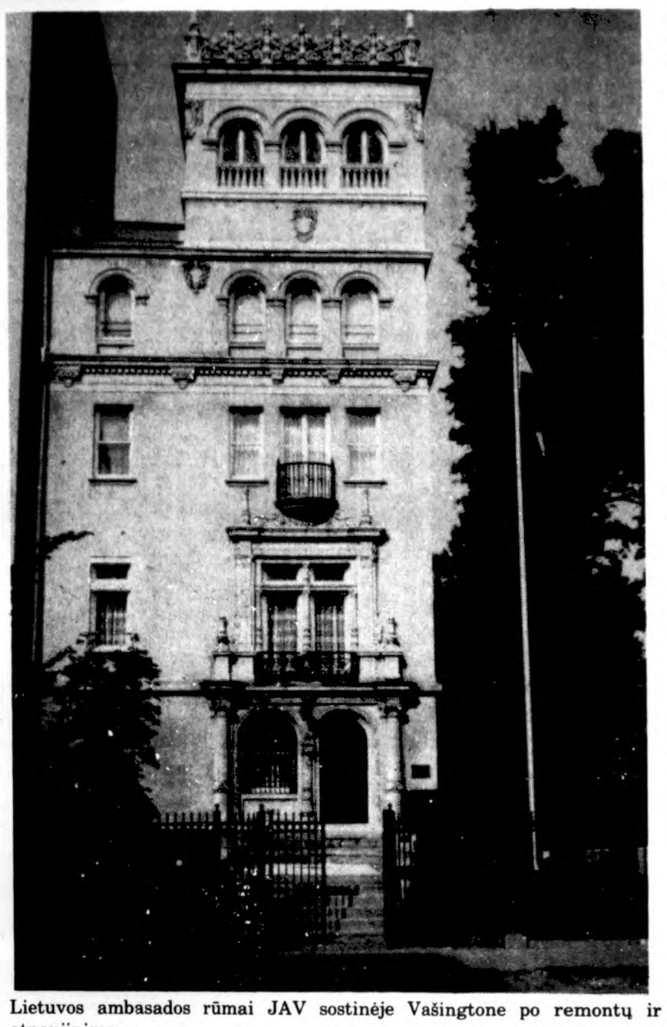

Lietuvos ambasados rūmai JAV sostinėje Vašingtone po remontų ir atnaujinimo.

Sprendimas didinti kapitalą iki 60 milijonų litų vis dar nepriimtas. Statybos generalinis rangovas, akcinė bendrovė „Kauno žemkasys", kuri jau pati yra skolinga savo subrangovams už atliktus darbus, baiminasi galimu bankrotu, nes „Būtingės nafta" gal nesugebės visiškai atsilyginti.

Tuo tarpu Lietuvos ir užsienio ekspertai patarė vyriausybei sumažinti 4.5 mln. JAV doleriais būsimą kontraktą su JAV bendrove Fluor Daniel dėl paruošimo detalaus Būtingės terminalo projekto, finansinių šaltinių paieškos ir statybos prižiūrėjimo. Šis, dabar 16.5 milijonų dolerių vertės, kontraktas, kurį Fluor Daniel laimėjo konkurso būdu, dar nepasirašytas.

Šiaulių miesto taryba siūlo vyriausybei įsteigti Šiauliuose laisvą ekonominę zoną, susiejusią su Zoknių aerodromo modernizavimu. Miestas jau yra numatęs tokiai zonai 955 ha plotą, kur turėtų būti vystoma prekyba, gamyba, bankininkystė ir eksportas. Patys aerodromo rekonstrukcijos darbai turėtų prasidėti šį rudenį.

Algis Rimas

• **Draugo fondas** remia „Draugą", „Draugas" remia mus visus.

„TROŠKIMAI"

Pr ati įmonė Vilniuje

Trokštantiei grįžti į Gimtinę, naujai įsikurti joje ir savo likusį gyvenmą skirti Lietuvai, gali padėti tautiečiams:

- Sutvarko grįžimo į Tėvynę dokumentus.
- Jūsų įpareigojimu vykdo įvairų susirašinėjimą.
- Sutvarko pilietybės dokumentus.
- Pasirūpina Jūsų pensijos gavimo ar pervedimo į Lietuvą klausimais ir sutvarko dokumentaciją.
- Rūpinasi Jūsų sveikata, slaugo negalios ar ligos atvejais.
- Rekomenduoja patikimus Lietuvos bankus, kuriuose naudingai ir užtikrintai galėsite laikyti savo pinigus.
- Jūsų pavedimu tvarko Jūsų indėlius bankuose.
- Nuperka namus, butus, nekilnojamą ir kitą turtą pagal Jūsų pavedimus ir pageidavimus.
- Organizuoja Jūsų keliones į Lietuvą.
- Sutinka atvykusius į Lietuvą, pasirūpina apgyvendinimu ir globoja atvykus.
- Organizuoja keliones po Lietuvą ir poilsį.
- Rūpinasi globa ir namų ruoša.
- Juridiškai įteisina jūsų paskutinę valią ir testamentus.
- Pagal Jūsų pageidavimą suranda vietą amžinam poilsiui Lietuvos žemėje.
- Pasirūpina paskutinės kelionės organizavimu.

Apmokėjimas susitarus, priklauso nuo paslaugos rūšies ir apimties.

Kreiptis: **laišku — P.O. Box 228, 2040 Vilnius, Lithuania. Telefonu — 370-2-772-950 — Saulius Razma**

LIETUVIŲ DIENOS — L.A.'95

Rugsėjo 30 d., 11 v.r.-5 v.p.p.
Spalio 1 d., 11:30 v.r.-4:30 v.p.p.
Šv. Kazimiero parapijoje,
2716 St. George St.
Los Angeles, CA 90027

Šventės atidarymas:
šeštadienį 12 val. Atidaro garbės pirmininkas.
Programa:
Nuolatinė: šokiai ir dainos
Lietuvių laikraščiai ir organizacijos:
Informacija ir egzemplioriai
Maistas:
Maisto stotys su lietuviškais patiekalais.
Menas ir prekyba:
*Lietuvių dailininkų paveikslai — virš 100 kūrinių.
*Tautodailė — medžio drožiniai, audiniai, margučiai, šiaudinukai.
*Baltijos gintaras

Įėjimas: $5, pensininkai $3, vaikai iki 12 m. veltui
Informacija:
213-669-1726, 714-586-9782, 310-377-4053

Šventė remiama JAV LB ir dalinai Los Angeles miesto.

Kviečiame visus dalyvauti
BANKETE IR ŠOKIUOSE
Šeštd., rugsėjo 30 d. 6:30 v.v. baras, 8 v.v. vakarienė ir programa, pravedėjas **Vytautas Kernagis.**
Rezervacijos/informacija: **714-856-2842**

RACINE BAKERY

KEPYKLA IR DELIKATESAI
6216 W. Archer Ave., Chicago, IL 60638
Tel. 312-581-8500
• Lietuviška duona ir raguoliai
• Vestuviniai ir įvairūs tortai
• Lietuviškas maistas—"catered"
• Siunčiame mūsų produktus UPS
Atidaryta 7 dienas savaitėje

BAKE FOR ME!

KAVINĖ
350 N. Clark, Chicago, Il 60610
Tel. 312-644-7750
Kepyklos produktai ir užkandžiai miesto centre
Savaitgalį uždaryta

MISCELLANEOUS

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Auksė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

J K S CONSTRUCTION
„Shingle" stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiaus ir kt. Turiu darbo draudimą. **R. Jankauskas, tel. 708-969-2658.**

ASSOCIATED FUNDING SERVICES, INC.
7800 W. 95 St., Ste. 303
Hickory Hills, IL 60457
RENATA KLIMAVIČIŪTĖ
A full service lender for
• Home loans
• Refinancing
• Paying off debt
Do A-F credits
EQUAL HOUSING LENDER
Call Renata today:
708-974-2727 office
708-461-3495 pager

VALOME
KILIMUS, BALDUS, GRINDIS IR SIENAS
J. BUBNYS
737-5168

WAGNER
MAŠINOS RAŠTINĖMS
Parduoda • Taiso • Priedai ir Reikmenys
Virš **75** metų patikimas patarnavimas
TYPEWRITERS • COPIERS
FAX • CALCULATORS
5610 S. Pulaski Rd.
Tel. (312) 581-4111

PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
GE/RCA ATSTOVYBĖ
2346 W. 69th Street
Tel.: 312-776-1486

Dengiami stogai, kalamas „siding", atliekami cemento, „plumbing" bei kt. namų vidaus ir išorės remonto darbai.
Skambinti Sigitui: 312-767-1929

Vyr. amžiaus moteris gali prižiūrėti ligonį ir gyvent kartu Los Angeles, CA.
312-737-6901.

Lietuvaitė, 32 m., gimusi Sibire, norėtų susirašinėti su tokio pat amžiaus JAV lietuviais. Rašyti: **Ina Stykon, Paribio 41-3, Vilnius, Lithuania.**

Atlieku visus darbus su kompiuteriu. Priimu užsakymus dėl žurnalų ir knygų leidimo. Darbas bus atliekamas laiku ir sąžiningai. Galiu ištaisyti korektūros klaidas, galiu daryti vertimus į 7 kalbas. Kreiptis: **Nijolė, tel. 708-301-5881, fax. 708-301-5761.**

Your ticket to a secure retirement.
For a recorded message of current rate information, call
1-800-4US BOND
1-800-487-2663
Take Stock in America U.S. SAVINGS BONDS
A public service of this newspaper

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

OAK LAWN REALTY
6253 W. 95 St.
Oak Lawn, IL 60453
BALYS BUDRAITIS
Patarnauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiesčiuose. Suinteresuoti skambinkite:
BUDRAIČIUI
Bus. 708-499-7000 Res. 312-778-3971
Fax. 708-499-7006 Pager 312-308-0307

Century 21
ACCENT REALTY, INC.
5265 West 95th Street
Oak Lawn, Illinois 60453
Bus. 708-636-9400
Res. 708-423-0443

ASTA T. MIKUNAS
Profesionaliai ir sąžiningai patarnauja įvairių nuosavybių pirkime ir pardavime, mieste ir priemiesčiuose.

Century 21
OLSICK & CO., INC.
1180 State Street
Lemont, Illinois 60439

*Nekilnojamo turto pirkime ar pardavime
*Čikagos apylinkėse ir priemiesčiuose
MARIJA STONIKAS
Realtor®
Skambinkite:
Bus. 708.257.7100
Res. 708.969.3732

House for Sale
by owner: 3 bdrm. brick ranch; 1½ bath; fin. basement; 2 car garage; central air; lot 75x136'. Tel. **708-636-7304.**
Price upper $140.

FOR SALE

Parduodami viso buto baldai:
stalai, sofos, komodos, ir
Liet. enciklopedija.
Tel. 708-469-9463

IEŠKO DARBO

Dvi. med. seserys ir vyras
ieško bet kokio darbo.
Tel. 312-767-5082
arba
708-974-9848

45 m. geras, sąžiningas lietuvis ieško bet kokio darbo.
Tel. 1-708-636-5190.

Moteris iš Lietuvos su 9 m. dukra ieško darbo šeimoje: prižiūrėti senyvo amžiaus žmones, namus, dirbti bet kokį darbą ir gyventi kartu. Skambinti iš ryto nuo 7 val. ir vakare po 6 val., šeštd. ir sekmd. visą dieną, **tel. 718-934-4788.**

MARQUETTE PHOTO SUPPLY
REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS
Daug sutaupysite, pirkdami čia jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis, ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidaryta pirmadienį ir ketvirtadienį vakarais iki 8 valandos. Antrad. ir trečiad. susikalbėsit lietuviškai.
3314 West 63rd Street
Tel. 776-8998

REAL ESTATE

RE/MAX
GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161
RIMAS L. STANKUS
• Perkant ar parduodant
• Greitas ir sąžiningas patarnavimas
• **MLS** kompiuteriųir **FAX** pagalba
• Nuosavybių įkainavimas **veltui**
• Perkame ir parduodame namus
• Apartmentus ir žemę
• Pensininkams nuolaida

Century 21
KMIECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.
DANUTĖ MAYER
284-1900
Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į **Danutę Mayer.** Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

PARDUODAMA
2 bt. mūrinis namas, atskiras bt. giminėms; prie 47 St. ir Pulaski.

Skypas virš 1 akro su dideliais medžiais, Lemont, Equestrian Estates.

Mūrinis namas, 3 mieg., įrengtas rūsys; 51 St. ir Meade, Chicago.
First Rate Real Estate
Aušra Padalino
Tel. 312-767-2400

FOR RENT

St. Petersburg, FL, išnuomojamas švarus, jaukus, mūrinis 2 mieg. namas su baldais. Yra vaismedžių sodas; rami, gera apylinkė. Jei kam patiks, galiu parduoti tik už $54,000, o nuoma — $500 į mėn. sezonui (žiemos). Skambinkite: **813-344-7888 Zigmas.**

Išnuomojamas apšildomas 4 kamb. 1 mieg. butas 67 & Kedzie apyl. $355 į mėn. + „security". Tel. **312-779-6193. Kalbėti angliškai.**

Vilniuje, miesto centre ir **Palangoje,** priv. viloje, išnuomojame butą arba kambarį ilgesniam arba trumpam laikui. Tel. **Vilnius 0-11-370-2-624745, Palanga 0-11-370-36-52544.**

Cicero, IL išnuomojamas apšildomas 3 mieg. butas, antrame aukšte.
Tel. 708-656-4811.

HELP WANTED

Reikalingi virtuvės darbininkai. Darbas dienomis ir naktimis. Apmokysime. Kreiptis **Nijolė, Lindy's Chili, 5401 S. Pulaski Rd.**

Darbui šiaurinėje miesto dalyje reikalingi **patyrę dažytojai.** Reikia turėti savo transporto priemonę.
Tel. 312-523-7289

SIŪLOME DARBUS!
Gail. seserų padėjėjoms, kompanijonėms ir namų ruošos darbininkėms. Galima gyventi kartu arba atvykti į darbą ir išvykti. Kreiptis:
All Care Employment Agency
Tel. 312-736-7900

JAV LB KRAŠTO VALDYBOS SOCIALINIŲ REIKALŲ TARYBA
2711 West 71st Street, Chicago, Illinois 60629
312/476-2655 • Fax 312-436-6909

KAIP SUMAŽINTI STUDIJŲ IŠLAIDAS?

Visi nori studijuoti geruose universitetuose, tačiau ne visi pajėgia mokėti gerų universitetų didelius mokslapinigius. Universitetų ir kolegijų mokslapinigiai paprastai yra apskaičiuojami pagal kreditų, kuriuos jūs imate, skaičių. Kad baigtumėte universitetą, reikia turėti minimumą reikalaujamų kreditų. Kai kurie tų kreditų gaunami, lankant klases, kurios specifiniai rišasi su jūsų gaunamu laipsniu — specialybe. Kiti gi yra bendro lavinimosi kursai, nebūtinai turi tiesioginį ryšį su jūsų pagrindiniu studijuojamu dalyku. Pvz., jei norite įsigyti bakalauro laipsnį žurnalistikoje, jums reikia maždaug 2 metus praleisti, imant bendro lavinimosi kursus — šiek tiek anglų kalbos, ekonomikos, filosofijos, svetimų kalbų, gamtos mokslų ir matematikos. O kursus, kurie rišasi su jūsų pasirinkta pagrindine studijų šaka, šiuo atveju žurnalistika, imsite tik paskutinius dvejus studijų metus.

Daugeliu atveju yra nesvarbu, kur jūs įsigysite bendrojo išsilavinimo žinias. Galite lankyti, būdami dar gimnazijoje, „advanced placement" klases, galite lankyti „junior college" arba tiesiog laikyti egzaminus iš tų dalykų. Surenkant šiuos bendro išsilavinimo kreditus už universiteto ribų, paprastai neturi jokios reikšmės, kaip greit jūs užbaigsite savo studijas, o taip pat tai nepakenkia jūsų diplomui. Bet paprasčiausia jūs sutaupote pinigų.

Pvz., jei jūs lankėte kokį „junior college" 2 metus, prieš įstojant į Princeton universitetą, jūsų baigimo diplomas bus Princeton diplomas. Taip pat jums nėra reikalo, kada ieškote darbo, savo biografijoje (resume), arba darbo gavimo pasimatymo metu, sakyti, kad lankėte tik paskutinius dvejus metus Princeton universitetą. Bet tokiu būdu galite sutaupyti daug pinigų.

Čia duosime tariamą pavyzdį: vienas vyrukas, Jonas Taupuolis iš Colorado, svajojo vieną dieną patekti į Harvard universitetą. Jei Jonas įstotų į Harvard, jam mokslapinigiai metams kainuotų 1,920 dol.; 6.410 dol. — pragyvenimas; 1,600 dol. — transportacija (įskaitant skrydžius lėktuvu namo) ir 1,920 dol. kitos išlaidos, tai yra College Board apskaičiavimai. Iš viso 29,750 dol. per metus, arba 119,000 dol. per 4 metus universiteto lankymo.

Kas atsitiktų, jei Jonas praleistų pirmus 2 metus Colorado Northwestern Comunity College ir gyventų pas tėvus namie? Jis sutaupytų 51,790 dol., ar net daugiau. Taip yra dėl to, kad mokslapinigiai, kiti mokesčiai ir knygos CNCC jam kainuotų tik 750 dol. per metus. Pragyvenimas pas tėvus ir važinėjimas būtų 3,105 dol., taip, kad visas jo mokslas kainuotų 3,855 dol. per metus.

Jei nenorite lankyti „junior college", bet vis tiek norite rasti būdų sumažinti studijų išlaidas, galite daryti taip. Santaupos nebus tokios didelės, bet aukštesniųjų mokyklų (high school) mokiniai gali sumažinti savo studijų išlaidas, imdami „advanced placement" kursus. Jie uždirbs kreditų bendro išsilavinimo reikalavimams universitete, o taip pat jie gauną ir aukštesniosios mokyklos kreditus.

Yra sunku imti tiek tų „advanced placement" kursų, kad gautumėte įskaitų daugiau, kaip už vieną semestrą. Bet jei lankysite universitetą, kuris už kiekvieną kreditą ima 300 dol, tai kiekvienas trijų kreditų „advanced placement" kursas gali sutaupyti jums 900 dol. Jei surinktumėte 18 tokių kreditų, prieš stojant į universitetą, tai sutaupytumėte 5,400 dol. Taip pat kai kurie studentai gali įsigyti universiteto kreditų, laikydami egzaminus iš kai kurių dalykų. Ne visi universitetai duoda tokią galimybę, bet tie, kurie duoda, paprastai užskaito akademinius kreditus, jei studentas parodo savo žinojimą, laikydamas standartizuotus egzaminus, pvz., AP ar CLEP, kuriuos duoda „The College Board". Tiems, kurie išlaiko, nereikia lankyti kai kurių kursų ir jie baigia universitetą su mažiau kreditų, arba gauna kreditus už kursus, kurių nelankė.

Vyresnio amžiaus studentai, kurie praleido kelerius metus dirbdami ar augindami vaikus, taip pat gali praleisti kai kuriuos kursus, jei jie įrodo, kad jų gyvenimo patirtis juos pakankamai išmokė. Tam įrodyti gali reikti rašyti rašinius ar žodžiu pristatyti savo įsigytų gyvenimo žinių bagažą. Bet taip jie gali gan daug sutaupyti.

Visi, kurie nori tokiu būdu sutaupyti, turi iš anksto rūpestingai planuoti. Aukštesniosios mokyklos mokiniai turi išsiaiškinti su savo mokyklų ar universitetų patarėjais, kad jie būtų tikri, jog kursai, šitaip išeiti mokykloje ar „junior college" jų pasirinkto universiteto bus priimti. Be to, tie, kurie nori pasinaudoti proga ir išlaikyti egzaminus iš anksto iš kai kurių dalykų, turi rinktis universitetus, kurie duoda tokius egzaminus.

Jei jūs nepasitikite informacija, kurią suteikia „high school" ar „junior college" patarėjas, paskambinkite „admission office", „financial aid office" ar „academic counselor" savo pasirinktame universitete. Pasidarykite sąrašą, ką jūs norite žinoti, ir klauskite. Nebūkite nedrąsūs, nes nedrąsumas čia jums kainuos pinigų. Atminkite, Amerikoje reikia klausti ir klausti, niekas jums nepasakys, jei neklausite, niekas jums nieko neduos, jei neprašysite!

Naudotasi medžiaga iš „Chicago Tribune" (1995.8.22 Your money „Smart moves" by Kathy Kristof)

Aldona Šmulkštienė ir **Birutė Jasaitienė**

GYVENIMO TESTAMENTAS

Ar turite padarę „Gyvenimo testamentą"? Jei ne, tai dar šiandieną pasirūpinkite jį padaryti.

Kas yra „Living will" arba „Gyvenimo testamentas"?

Kaip kontrastas testamentui, kuris tvarko jūsų turtą po mirties, „Living will" arba „Gyvybės testamentas" yra būdas pareikšti savo valią ir norus gydytojams, jeigu susirgtumėte nepagydoma liga arba nelaimėje būtumėte nepagydomai sužalotas. Šis dokumentas yra ir gali būti didelė pagalba jūsų šeimai, draugams ir daktarams, nusprendžiant, ar prailginti jūsų gyvenimą, imantis ypatingų priemonių, ar leisti jums numirti natūralia mirtimi. Šiais modernios technikos laikais medicininė technika yra tiek pažengusi, kad negyvą žmogaus kūną gali išlaikyti gyvu ilgą laiką. Bet ar tai reikalinga? Ar jūs to norite, jeigu jūsų kūno gyvybė gali būti palaikoma tik įvairių mašinų pagalba, o be jų jūs mirštate?

Daktarų ir medicinos personalo paskirtis yra palaikyti žmogaus gyvybę, kiek galima ilgiau. Jie tai darys, kiek galės, o jūsų vaikai ar artimieji turės padaryti sprendimą, kada sustabdyti mašinas ir jums leisti numirti. Jūsų artimiesiems ar vaikams padaryti tokį sprendimą, nors ir žinant, kad kitos išeities nėra, yra sunkus ir žiaurus dalykas.

Laimingi yra tie, kurie miršta staigiai; laimingos šeimos ir artimieji, kurie neturi tokių, aukščiau minėtų sprendimų daryti. Todėl jūs patys padarykite, kad jūsų artimiesiems būtų lengviau, jeigu taip atsitiktų, kad jūs patektumėte į tokią padėtį.

„Living will" sudaromas, kaip ir paprastas testamentas, pasirašant jį prie dviejų nesuinteresuotų liudininkų. Todėl dar šiandieną susirūpinkite šiuo reikalu!

Birutė Jasaitienė

• **1874 m. lapkričio 7 d.** pirmą kartą dramblys pavaizduotas kaip respublikonų partijos simbolis, tačiau pradžioje jis buvo išspausdintas „Harper's Weekly" žurnale kaip satyrinis piešinėlis. Autorius — Thomas Nast.

Lietuvos Sąjungos JAV apsilankė šią vasarą Rumšiškėse — prie žemės jurtos, kurioje gyveno tremtinys Sibire.

Nuotr. Jono Ivaškevičiaus

A.A. BERNARDAS S. KARPAVIČIUS - KARPERS

1995 m. birželio 13 d., sulaukęs 85 metų, Baltimorėje mirė nuoširdus Baltimorės lietuvių veikėjas, buvęs siuvyklos savininkas, draugiškai visų vadinamas Ben Karperis. Jo siuvykla klestėjimo metu vadinosi „Monarch Tailors" ir gamino įvairias kariškas uniformas, įskaitant ir „Eisenhoverio žakietą". Siuvykloje dirbo per 700 tarnautojų ir ji veikė nuo 1935 iki 1970 metų.

Bernardas Stanislovas Karpavičius gimė Šenadoriuje (Shenandoah), PA, 1909 m., netrukus po šeimos atvykimo iš Lietuvos. Į Baltimorę šeima persikėlė 1921 m., kai patėviui buvo padaryta nugaros operacija Johns Hopkins ligoninėje. Jie apsigyveno Washington Blvd. ir visi pajėgūs šeimos nariai griebėsi darbo su adata ir siūlu. Bernardas, sulaukęs 13 metų, taip pat turėjo nutraukti mokymąsi ir pradėti dirbti siuvykloje. Gerai susipažinęs su siuvimo darbais ir verslu. 1935 m. įsigijo savo siuvyklą Baltimorės gatvėje, toje vietoje, kuri dabar vadinama „Bloku".

Karo metu verslas labai gerai sekėsi, nes siuvykla buvo gavusi valdžios užsakymus gaminti uniformas, bet, karui pasibaigus, siuvykla darbininkų neatleido, o ėmė siūti civilinius rūbus, pirmiau negu kareiviai sugrįžo jų pirkti. Šis sprendimas nešė nuostolius. Vėl reikėjo taupiai gyventi ir pagaliau visai išeiti iš verslo.

Pasitraukęs nuo siuvyklos darbo, Karperis atsidėjo Lietuvių namų bendrovei, kuri tuo metu buvo įbridusi į skolas ir grėsė pavojuje bankrutuoti. Karperis buvo išrinktas bendrovės valdybos pirmininku ir perėmė verslo vedėjo pareigas, kurias dvejus metus ėjo be atlyginimo. Jis įvedė sistemingą apyvartos kontrolę knygvedyboje ir taip po kelių metų visos namų skolos buvo apmokėtos. Bendrovės pirmininko pareigose jis išbuvo per 14 metų. Už savo pasišventimą namų reikalams jis buvo išrinktas nuolatiniu Baltimorės lietuvių namų tarybos nariu.

Bet ir tada Karperis nepasitraukė į užtarnautą poilsį. Iki gyvenimo pabaigos jis reiškėsi Baltimorės lietuvių veikime. Kai prieš trejetą metų Baltimorės lietuvių parapijos likimas pakibo ore, vienintelis organizuotas vienetas, pastoviai besireiškiąs lietuviškų pamaldų išlaikyme, liko „Dainos" choras. Karperis kol sveikata leido, giedojo chore per lietuviškas pamaldas. O, ir sveikatai sušlubavus, dar vis atvykdavo į pamaldas, nors žmonai 1992 m. mirus, gyveno Ellicott City priemiestyje, pas dukterį E. Fallon, kuri užklausta, ką ji norėtų pasakyti apie savo tėtį, pareiškė: „Mano tėtis buvo mano geriausias draugas!"

Šv. Alfonso lietuvių parapijos reikalai ir likimas jam visada rūpėjo. Tai teko patirti, kai, prel. L.J. Mendeliui mirus parapijiečių tarpe kilo nuogąstavimas dėl Šv. Alfonso lietuvių parapijos likimo. Tuo reikalu buvo susidaręs Ad Hoc komitetas, kuris nutarė parašyti memorandumą arkivyskupui William D. Borders. Karperiui ir man buvo pavesta memorandumą paruošti, ką mes ir atlikome. Tačiau parapija ir toliau nyko:vieni keliavo į amžinybę, kiti į priemiesčius ir tolimesnes apskritis.

Karperis priklausė ir daugeliui kitų lietuviškų organizacijų: atletų klubui, teatro mylėtojų draugystei, tarybai, bendruomenei ir kitoms. Jo žmona buvo prancūziškos kilmės, bet nuoširdžiai rėmė jo lietuvišką veiklą. Kurį laiką Kasperiai dar turėjo restoraną prie Bodkin Creek. Verslas buvo sėkmingas, bet dėl žmonos artričio jį reikėjo parduoti. Tarp Karperio mėgstamų užsiėmimų buvo paveikslų piešimas ir pašto ženklų rinkimas.

Ben Karperio laidotuvės įvyko birželio 16 d. po šv. Mišių Šv. Alfonso šventovėje. Laidotuvėse dalyvavo gausus būrys giminių, draugų, bendradarbių ir gerbėjų. Liūdėdami su juo atsisveikino: sesuo Constance; trys sūnūs — dr. Bernard, Michael ir Paul; dvi dukterys — Mary ir Elizabeth bei jų šeimos. Liūdi ir Baltimorės lietuvių visuomenė, netekusi nuoširdaus veikėjo, kultūringo ir pasišventusio tautiečio.

Pažymėtina, kad aukas jo prisiminui buvo prašoma įteikti Baltimorės lietuvių namų bendrovei, „Dainos chorui" arba Šv. Alfonso bažnyčiai.

Cezaris Surdokas

• **Anglų gail. seselė** Edith Cavell buvo vokiečių sušaudyta Briuselyje, Belgijoje, 1915 m. spalio 12 d., nes ji padėjusi pabėgti iš vokiečių okupuotos Belgijos bent 200 anglų, prancūzų ir belgų belaisvių.

A.†A.
VIKTORAS LINAS

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1995 m. rugsėjo 14 d., 4:45 val. p.p., sulaukęs 75 metų.

Gimė Rusijoje, Maskvoje. Amerikoje išgyveno 46 m.

Nuliūdę liko: žmona dr. Marija Grigaliūnaitė, sūnus Viktoras, jr., marti Donna, anūkai — William, Jerome, Mary, Andrew ir Rebecca Linai; pusbroliai — dr. Valdemaras Dargis, gyv. Cape Cod, MA, Henrikas Bergas, gyv. Prancūzijoje ir kiti giminės Lietuvoje bei Lenkijoje.

Velionis pašarvotas sekmadienį, rugsėjo 17 d. nuo 2 iki 8 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks pirmadienį, rugsėjo 18 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėtas į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 9:30 val.ryto gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūde: **žmona, sūnus, marti, anūkai, pusbroliai ir kiti giminės.**

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus/Donald M. Petkus
Tel. 312-476-2345 arba 800-994-7600

DEŠIMTIES METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.
STEFANIJA ABRAMIKIENĖ

Mūsų mylima Žmona, Mama ir Močiutė baigė savo žemišką kelionę 1985 m. spalio mėn. 4 d.

Šiai liūdnai sukakčiai paminėti, už Jos sielą šv. Mišios bus aukojamos spalio mėn. 4 d. 8 val. ryto Šv. Agnės bažnyčioje, Springfield, IL.

Maloniai prašome gimines ir draugus prisiminti a.a. Stefaniją savo maldose.

Nuliūdę: **vyras Vladas, dukrelės Violeta ir Regina su šeimomis.**

LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ SĄJUNGA

Turi laidotuvių patalpas visose Chicagos miesto apylinkėse ir priemiesčiuose.

Patarnavimas 24 val.

GAIDAS DAIMID
FUNERAL DIRECTORS
and EUDEIKIS FUNERAL HOME
BRIGHTON PARK 4330 S. CALIFORNIA AVE.
TOWN OF LAKE 4605 S. HERMITAGE AVE.
1-312-523-0440 OR 1-312-927-1741

LACK & SONS
FUNERAL DIRECTORS
PALOS HILLS 11028 S. SOUTHWEST HIGHWAY
HICKORY HILLS 9236 S. ROBERTS ROAD
MARQUETTE PARK 6541 S. KEDZIE AVE.
ALL PHONES
1-708-974-4410

PETKUS & SON
FUNERAL DIRECTORS
MARQUETTE PARK 2533 W. 71 ST.
CICERO 5940 W. 35 ST.
LEMONT 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)
EVERGREEN PARK 2929 W. 87 ST.
TINLEY PARK 16600 S. OAK PARK AVE.
ALL PHONES
CHICAGO 1-312-476-2345
NATIONWIDE TOLL FREE (nemokamas) Tel. 1-800-994-7600

PADĖKA

A.†A.
ALGIS V. DANTA

Mylimas Vyras, Tėvas ir Senelis po neilgos, bet sunkios ligos mirė 1995 m. rugpjūčio 16 d. ir buvo palaidotas Prisikėlimo kapinėse Philadelphia apylinkėje.

Nėra žodžių, kuriais būtų galima išreikšti mūsų skausmą, nes jis neišmatuojamas jokiais mastais, ir liūdesį jo netekus. Pasišaukė jį Aukščiausias taip staiga ir netikėtai. Jo valia mums nežinoma, nesuprantama ir sunkiai pakeliama.

Dėkojame visiems mums padėjusiems šiose sunkiose valandose. Ačiū artimiesiems, lankiusiems jį ligoninėje ir palydėjusiems Algį į Amžino Poilsio vietą. Dėkojame kunigams T. Burkauskui ir K. Sakalauskui atnašavusiems šv. Mišias ir už apeigas kapuose; Onai Pliuškonienei už jos giedotas, Algio mėgiamas giesmes; Brigitai ir Juozui Kasinskams ir vargonininkui S. Petraičiui už muziką lankymo ir šv. Mišių laiku; Jūratei Stirbienei už skaitymus, ir karsto nešėjams R. Jakui, A. Gečiui, P. Masalaičiui, V. Masalaičiui, K. Pliuškoniui ir V. Rukšiui, palydėjusiems Algį jo paskutinėje kelionėje.

Ačiū visiems už išreikštus užuojautos žodžius asmeniškai, laiškais, telefonu ir „Drauge". Dėkojame už gausias šv. Mišias, novenas, maldas, gėles ir dovanas Algio vardu Lietuvos našlaičiams ir Draugo fondui.

Ačiū už parodytą nuoširdumą laidotuvių metu ir dabar, kada valandos yra tokios sunkios ir ilgos likus vienai. Jūsų maldos ir paguoda suteikia stiprybės ir jėgų gyventi toliau. Algis palietė daugelio žmonių gyvenimą ir jis liks gyvas jų ir mūsų atmintyje visada.

Nuliūdę **žmona Julija ir vaikai — Aleksas, Andrius, Tomas, Robertas ir Viktorija su šeimomis.**

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Bronius Juodelis, Antanas Juodvalkis ir Juozas Žygas, ilgalaikiai Lietuvių žurnalistų sąjungos JAV nariai, JAV LB Kultūros tarybos pakviesti į Lietuvių fondo paskirtos $1,000.00 – žurnalisto premijos komisiją. Kandidatų pristatymai prasidės artimu metu (bus paskelbta), o premija bus įteikta JAV LB Kultūros tarybos premijų šventėje lapkričio 5 d., sekmadienį, 3 val. p.p. Jaunimo centro salėje, Čikagoje.

Atsisveikinimas su garbingu svečiu iš Vilniaus – prel. Kazimieru Vasiliausku įvyks šį sekmadienį, rugpjūčio 17 d. Cicere. 11 val. ryto Šv. Antano parap. Banyčioje jis aukos šv. Mišias ir pasakys pamokslą. Tuoj po pamaldų parapijos salėje papasakos savo įspūdžius iš praeities. Čia taip pat pasirodys ir kitas vilnietis – sol. D. Sadauskas, kuris padainuos. Tiesiai iš salės prel. K. Vasiliauskas važiuos aerodroman, skrydžiui į Vilnių, nes jo ten laukia skubūs darbai. Tačiau, nors ir neturėdamas daug laiko, prelatas sutiko pabendrauti su Cicero lietuviais, apie kuriuos jis anksčiau daug gero yra girdėjęs. Aišku, į šį atsisveikinimą yra kviečiami tautiečiai ir iš kitur.

Dr. Augustinas Laucis, Mount Olive, IL savo ankstyvesnius $600 įnašus Draugo fonde papildė su $400 ir tapo Draugo fondo **garbės nariu.**

Stambiam Draugo fondo rėmėjui nuoširdžiai dėkojame ir džiaugiamės matydami naujas pavardes Draugo fondo garbės narių bronzos lentoje „Draugo" patalpose.

Virginijus Gasiliūnas, „Vagos" leidyklos redaktorius, kuris spaudai paruošė Algimanto Mackaus raštų knygą „Ir mirtis nebus nugalėta" (ji pasirodė 1994 m. Vilniuje) jau atvyko į Čikagą ir kalbės šios knygos sutiktuvėse rugsėjo 17 d. Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje. Poeto kūrybą skaitys aktorė Audrė Budrytė. Renginio pradžia 4 val. p.p.

Švč. M. Marijos Gimimo parapijos biuletenyje (rugsėjo 10 d.) rašoma, kad ruošiasi susituokti Julija Valaitytė ir Peter Deuscle, taip pat Rita Dapkutė ir Raimundas Lumbis.

x **Amerikos lietuvių televizijos steigėjai** kviečia visus į pokylį š.m. **rugsėjo 30 d.,** šeštadienį, **5:30 v. p.p.** Jaunimo centro didžiojoje salėje. Pokylyje bus rodomos ruošiamų TV laidų ištraukos, vyks meninė programa. Po karštų pietų, šokiams gros Ričardo Soko orkestras. Bilietų teirautis tel. **708-969-6554** arba **708-749-0888.**

(sk)

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-5162
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Gibaitis
6247 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 1-312-776-8700
Kriminalinė Teisė

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 63th Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo")
Tel.: 312-284-0100
Valandos pagal susitarimą

„Margučio" radijo transliacijos prasidės rugsėjo 25 d., pirmadienį, 9:05 val. vak., iš tos pačios stoties 1450 AM bangomis. Organizacinis komitetas nuoširdžiai dėkoja už gautas aukas „Seklyčioje", kurias priima savo raštinėje. Kad būtų galima pradėti šias laidas, savo šimto dolerių čekį įteikė Viktorija Pikelienė iš Brighton Parko. Jau yra gauta ir daugiau aukų, bet negalima kai kurių pavardžių čia paminėti „Margučio II" telefonas bus tas pats: 312-476-2242.

Illinois Lietuvių gydytojų draugija (ILGD) ruošiasi atgimimui – t.y. atgaivinti draugijos veiklą. Prieš beveik ketverius metus ILGD valdyba sustabdė draugijos veiklą. Jaunoji gydytojų karta pasigedo organizacijos, kurioje galėtų veikti ir pabendrauti. Gydytojai: Renata Variakojytė, Edis Razma ir Paulius Slavėnas, Amerikos Lietuvių gydytojų valdybai padedant, svarstė atkūrimo problemas. Š.m. lapkričio 10 d., penktadienį, iniciatorių grupė kviečia visus Illinois valstijos lietuvius gydytojus atvykti į La Perla restoraną (Oakbrook, IL) ir pasitarti šiuo reikalu. Bus siunčiami pakvietimai visiems, kurių adresai žinomi.

Vyresniųjų lietuvių centre, „Seklyčioje", rugsėjo 20 d., trečiadienį, 2 val. popiet, bus rodoma vaizdajuostė „Penktosios pasaulio lietuvių sporto žaidynės". Vaizdajuostė užtruks pusantros val., paruošta Viktoro Kapočiaus, parūpinta Ed. Šulaičio. Visi kviečiami ir laukiami drauge pasidžiaugti lietuvių sportininkų laimėjimais, pabendrauti ir papietauti. Atvykite!

Lietuvos vyčių 112 kuopos susirinkimas bus antradienį, rugsėjo 19 d., 7:30 val. vak., Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje. Kviečiami visi kuopos nariai. Darbotvarkėje numatomi naujos valdybos rinkimai, o po susirinkimo – vaišės.

Marytė ir Juozas Vizgirdos, Aurora, IL. prie ankstyvesnių $400. įnašų Draugo fonde dar pridėjo $600 ir tapo Draugo fondo **garbės nariais.** Jiems reiškiame didelę padėką, ypač žinodami, kad jie yra ir dideli Lietuvių bendruomenės rėmėjai.

x **Poetas Algimantas Mackus bus prisimintas** pristatant jo naują raštų knygą „Ir mirtis nebus nugalėta". Redaktorius Virginijus Gasiliūnas peržvelgs A. Mackaus kūrybos vertinimo istoriją, akt. Audrė Budrytė skaitys poeto eilių. Renginys įvyks rugsėjo 17 d., sekmd. 4 v. p.p. Balzeko muziejuje, 6500 S. Pulaski Rd. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti. **Rengia Santara-Šviesa.**

(sk)

x **Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų** namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite **RE/MAX REALTORS, Rimas Stankus, tel. (312) 586-5959** arba **(708) 425-7161.**

(sk)

x **Kokybiškai ir greitai perrašome vaizdajuostes** iš europietiškos į amerikietišką sistemą arba atvirkščiai. Kreipkitės **tel. 708-969-6554.**

(sk)

KLUBAS "GINTARAS"
Šokiai ir dainos
Penktd. ir šeštd.
nuo 10 val. vakaro
2548 W 69 ST.,
Chicago, IL 60629
Tel. 312-476-0400

Tauragės Lietuvių klubas ruošia metinį pasilinksminimą rugsėjo 17 d., sekmadienį ir netauragiškius po vasaros karščių pasižmonėti, pabendrauti su seniai matytais draugais, susipažinti su dar nepažįstamais. Jeigu kam nusibos vaišintis ir šnekučiuotis, pralinksmins Kosto Ramanausko orkestras.

Augustinas Varškys, Chicago, IL, prie „Draugo" prenumeratos mokesčio, dar pridėjo 105 dol. Gražus ir mielas to vienintelio užsienio lietuvių dienraščio įvertinimas, kurį parodė jo rėmėjas, atsiųsdamas jam dosnią pagalbą. Nuoširdžiai dėkojame už auką.

x **Artėja šalta žiema.** „Saulutė", Lietuvos vaikų globos būrelis, nuoširdžiai dėkoja besirūpinantiems našlaičiais, invalidais vaikais ir daugiavaikėmis šeimomis. Ačiū už pastangas palengvinti jų sunkią gyvenimo dalią: Aldona ir Arnoldas Chesna **$150,** Gertrūda Zabukienė **$240** antrų metų našlaičio parama ir rūbų siunta; Ilona ir Pedro Dapkai **$100** a.a. Simo Pauliaus atminimui; rūbų siuntos iš Rita Plenys, Bette Cain ir Dorothy Krueger. Labai ačiū! **„Saulutė", 419 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL 60089. Tel. (708) 541-3702, (708) 537-7949. Fax I.D. #36-3003339.**

(sk.)

x **Genovaitė Masilionienė** iš Clevelando, globoja našlaitę Lietuvoje. Globą pratęsė kitiems metams atsiųsdama **$150.** Dėkojame! **„Lietuvos Našlaičių globos" komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.**

(sk.)

x **Ieškau a.a. žurnalisto Vl. Būtėno-Ramojaus knygų.** Prašau skambinti **708-499-0737.**

(sk.)

x **Kongresmanas Richard Durbin,** kurio motina gimusi Jurbarke, pats dalyvaus jam ruošiamame priėmime penktadienį, **rugsėjo 15 d., 7:30 v.v. iki 9:30 v.v.** Pasaulio lietuvių centre. Richard Durbin kandidatuoja į JAV senatą, atstovaudamas Illinois valstijai. Visi laukiami! Gausiai pripildykime salę! Visos aukos mielai priimamos! Negalint dalyvauti, auką galima siųsti: **Lithuanian-American for Durbin, PLC, 14911–127 St., Lemont, IL 60439.**

(sk.)

x **A.a. Aldonos Tamošiūnienės** atminimui, jos dukterys Vida Rimienė ir Aldona Rauchienė remia našlaitį Lietuvoje. Pratęsdamos metinį mokestį atsiuntė **$150.** Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos" komites.

(sk.)

x **Automobilio, namų ir ligos draudimas** atvykusiems iš Lietuvos ir kitų kraštų. Kreiptis pas A. Lauraitį, A. & L. Insurance Agency, 9439 S. Kedzie Ave., Evergreen Pk., IL 60805-2325. Tel. 708-422-3455.

(sk)

x **NAMAMS PIRKTI PASKOLOS** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės **į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road - Tel. (312) 847-7747.**

(sk)

x **Prieš užsisakydami paminklą,** aplankykite **St. Casimir Memorials, 3914 W. 111th St.** Turime didelį pasirinkimą: matysite granito spalvą, dydį ir t.t. Gaminame paminklus mūsų dirbtuvėje pagal jūsų pageidavimą, brėžinius. Prieš pastatant paminklą, galėsite apžiūrėti ir įsitikinti, kad jis padarytas, kaip buvo jūsų pageidauta. **Sav. Lilija ir Vilimas Nelsonai. Tel. 312-233-6335.**

(sk)

ŠILUVOS ATLAIDŲ PROCESIJA ŠVČ. M. MARIJOS GIMIMO PARAPIJOJE

Gražiai melsvas dangus, gaivinanti vėsuma, šiek tiek šildoma saulutės spindulių, aplinkui gėlės žydi, medžiai ir augalai žaliuoja. Juk į Šiluvos atlaidų procesiją mus visus kvietė spaudoje ir kitur, o dabar ir gamta kviečia.

Į tą pakvietimą atsiliepė daug žmonių. Maria aukštesniosios mokyklos aikštėje rinkosi vyresni ir jaunesni, mokiniai, studentai, šeimos, pavieniai asmenys, kunigai, seselės, parapijiečiai ir svečiai – lietuviai ir lietuviškai nemokantys. Jų tarpe buvo skautai, ateitininkai, parapijos choras, Šv. Vardo draugija, Motinų klubas, Šv. Teresėlės draugija ir kiti. Iš viso susirinko apie 700 žmonių.

Procesija pradėjo savo eiseną, sukinėdama gimnazijos kiemo vingiuotu taku, iki išėjo į Washtenaw gatvę, kur laukė žiūrovai ir fotografai. Procesiją vedė gražus būrys patarnautojų, kurie buvo pasipuošę baltais ir raudonais rūbais. Toliau sekė tautinės vėliavos ir moterys su tautiniais rūbais. Už jų ėjo minia žmonių – po tris ir keturis, sudarydami ilgą eiseną. Vėjas sykiais paliesdavo iškeltas, didingai nešamas organizacijų vėliavas. Paskui šią maldininkų minią keliavo Marijos statula ant specialiai paruošto vežimėlio, kuris buvo gražiai papuoštas rausvomis gėlėmis ir melsvais kaspinais. Už statulos ėjo klebonas kun. Jonas Kuzinskas, prelatas Kazimieras Vasiliauskas, kun. Vito Mikolaitis, kan. Vaclovas Zakarauskas, kun. Pranas Kelpšas, kun. Fabijonas Kireilis, kun. Antanas Miciūnas. Taip pat dalyvavo Antanas ir Marija Rudžiai. Marija Rudienė yra apdovanota Pro Pontificate Ecclessia. Antanas Rudis yra apdovanotas Šv. Gregorijaus žymeniu.

Visiems suėjus į bažnyčią, nešėjai pastatė Marijos statulą priekyje, netoli altoriaus, kad visiems būtų galima ją matyti. Iškilmės bažnyčioje prasidėjo pamokslu, kurį pasakė šių metų Šiluvos atlaidų pravedėjas, prelatas Kazimieras Vasiliauskas iš Vilniaus. Savo pamokslo metu prelatas stebėjosi, kokia minia žmonių susirinko į procesiją ir užpildė šią šventovę. Prelatui pabaigus pamokslą, kun. Kuzinskas apibūdino anglų kalba, ką prelatas sakė, įjungdamas ir lietuviškai nemokančius į šią šventę. (Iš vakaro per anglų kalbos šv. Mišias klebonas Kuzinskas supažindino svetimtaučius su Šiluva, smulkiai pasakodamas Šiluvos istoriją savo pamokslo metu.) Toliau kleb. Kuzinskas palaimino Švenčiausiuoju. Chorui dirigavo muz. Antanas Linas, prie vargonų Kazys Skaisgirys.

Šios atlaidų procesijos tradicija, reikšmė ir grožis kyla iš mūsų tikėjimo istorijos, bet jos dvasia ir gera valia kyla iš pačių maldininkų. Šia proga susirinko visokio amžiaus žmonės, įvairių kilmių, einantys savais gyvenimo keliais, iš arti ir toli, kad galėtų, giedodami bendru keliu nueiti iškilmingai į šventovę ir ją užpildę kartu pasimelsti, pagerbdami Dievo Motiną.

Ši šventė ne tik parapijos šventė, bet ir visų lietuvių.

MPV

x **Juozas Bacevičius** patarnaus namų, apdraudų, „income tax" reikalais ir gaunant vairavimo teises. **Casa Blanca R.E., 6529 S. Kedzie, Chicago, IL, tel. 312-434-7085.**

(sk)

x **Baltic Monuments, Inc.,** 2621 W. 71 Street, Chicago, IL. **Tel. (312) 476-2882.** Visų rūšių paminklai, žemiausios kainos, geriausiomis sąlygomis.

(sk)

Lietuvių gydytojų būrelis. Jie pasiruošę atgaivinti Illinois Lietuvių gydytojų draugiją. Iš kairės: dr. Vacys Šaulys, dr. Renata Variakojytė, dr. Arvydas Vanagūnas, dr. Daina Variakojis, dr. Edis Razma, dr. Gediminas Balukas ir dr. Paulius Slavėnas.

Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla, veikianti Gary, Indiana, pradėdama naujus mokslo metus, ieško naujų mokinių į visus skyrius – nuo pirmojo iki aštuntojo. Ses. Janina Golubickis dėsto įvairų bendrą kursą, surišant lietuvių kultūra, istorija ir kalba. Pamokos skiriamos lietuviškai ir angliškai kalbantiems vaikams. Registruotis ir informacijos reikalais kreiptis: Kęstutis Pocius 219-287-9342.

A.a. Algio Dantos, Philadelphia, PA, laidotuvėse artimieji ir draugai jo prisiminimui aukojo Draugo fondui, jo narius **Algi ir Juliją** (DF įgaliotinę) **Dantas** su $1,000.00 įrašydami **garbės nariais** Draugo fonde. Šimtą dolerių aukojo Robertas Aleksiūnas. Po $50.00 – Juozas ir Sofija Kalinauskai, dr. Alfonsas ir Ema Kisieliai, dr. Tomas ir Rita Kisieliai. $40.00 – P. ir A. Mašalaičiai. $30.00 – Vytautas Volertas. Po $25.00 – Linas ir Renata Kučai, Ruth A. Wallash. Po $20.00 – A. V. Mameniškis, D. G. Dragūnai, P. V. Barai, Elimar ir Anneliese Neu. $15.00 – Kazys Kaulinis. Nario įnašą papildė ir Julija Dantienė su $135.00.

Draugo fondas visiems nuoširdžiai dėkoja ir visiems reiškia gilią užuojautą netekus brangaus vyro, rūpestingo tėvo ir neužmirštamo draugo Algio.

Leonas ir Petronelė Krajauskai, St. Petersburg, Fl atsiuntė $600.00 Draugo fondui, papildydami ankstyvesnius $400.00 įnašus ir tapdami **garbės nariais** Draugo fonde. Jiems reiškiame didelę padėką. Jų geraširdiškumaą rodo ir pridėtas laiškelis, prašant Lietuvos Partizanų fondo adreso, kad ir jiems pasiųstų čekį. Draugo fondas su malonumu tą adresą suteikė.

ĮGALIOTINIŲ REIKŠMĖ DRAUGO FONDUI

Bet kuri prekybinė ar gamybinė bendrovė, ideologinė ar visuomeninė organizacija, stengiasi išplėsti savo veiklą, sutelkti daugiau narių ar klientų, visur steigiant savo padalinius su įgaliotiniais bei atstovais, reprezentuojančiais šias institucijas. Tas, populiariai amerikiečių vadinamas „salesmenship", kiekvienai institucijai yra labai svarbus ir reikalingas.

Draugo fondo įgaliotiniai didesniuose lietuvių telkiniuose irgi yra DF idėjos bei pastangų dienraščio „Draugo" išlaikymui „pardavėjai", ne tik „Draugo" skaitytojų tarpe, bet ir plačioje lietuvių visuomenėje. Jie atstovauja Draugo fondui gyvenamoje aplinkoje, telkia jam lėšas vajų metu, kviečia į fondą naujus narius, ruošia pokylius ir juose prie vaišių stalo sodina Draugo fondo garbės narius, esamus ir būsimus.

Sėkmingai praėjo DF pavasario vajus. Su padėka tenka prisiminti DF įgaliotinį Los Angeles Vytautą Šeštoką su gausiu ir darbščiu komitetu (garbės pirmin. prelatas Jonas Kučingis, Karolis Milkovaitis, Ričardas Ringys, Vytautas Vidugiris, Liuda Avižonienė, Alfonsa Pažiūrienė ir Angelė Vaičekauskienė), jo suruoštu šauniu pavasario pokyliu, atnešusiu $6,000 į Draugo fondo iždą.

Dabar visų kitų Draugo fondo įgaliotinių ir jų komitetų eilė. Su rugsėju prasideda Draugo fondo rudens vajus. Rudens laikas patogiausias pokyliams ruošti, naujiems Draugo fondo nariams verbuoti, naujus garbės narius „Draugo fondo Garbės narių" bronzos lentoje „Draugo" patalpose įamžinti. Draugo fondo direktorių taryba, jos talkininkai, kartu su visų vietovių DF įgaliotiniais ir jų komitetais intensyviai, vieningai dirbdami mūsų dienraščio „Draugo" išlaikymui ir tam labai reikalingam Draugo fondo auginimui, tikrai galime iki šių metų galo sutelkti pusę milijono dolerių.

Netrukus visus „Draugo" skaitytojus pasieks Draugo fondo lėšų telkimo rudens vajaus laiškas su nauju lankstinuku ir nauja informacija. Stenkimės kad kuo daugiau šio laiško atkarpų su čekiais pridėtame vokelyje sugrįžtų į Draugo fondą. Kad kiekvienas „Draugo" skaitytojas būtų Draugo fondo narys ar rėmėjas. Šiuo metu jų turime tik 1,463 iš 5,500 „Draugo" prenumeratorių. Juk kiekvieno jų didesnis ar mažesnis įnašas yra labai svarbus Draugo fondui.

Draugo fondo įgaliotiniais yra: Vytautas Šeštokas – Los Angeles, CA; Vacys Rociūnas – Cleveland, OH; Jonas Urbonas – Detroit, MI; Vytautas Kamantas – Grand Rapids, MI; Julija Dantienė – Philadelphia, PA; Danutė Grajauskienė – Hartford, CT; Irena Lileikienė – Omaha, NE; Irena Blekytė – Seattle, WA; Mečys Šilkaitis – St. Petersburg, FL; Teresė Landsbergienė – Washington, D.C.

Kviečiame įgaliotiniais savanorius iš New Yorko, Bostono ir kitų lietuvių telkinių Atlanto pakraščiuose, Floridoje bei kitur. Atsiliepkite.

Bendromis pastangomis turime užtikrinti „Draugo" tęstinumą, vienintelio visų lietuvių dienraščio už Lietuvos ribų.

Bronius Juodelis

Linas ir Dana Sadauskai, Wheaton, IL, už „Draugo" laimėjimo bilietėlius atsiuntė 100 dol. auką. Pajusti, kad laikraščio leidimo pastangos yra įvertintos, tai tikra paguoda. Nuoširdus ačiū už pagalbą.

Kas gali sakyti, kad vaikams neįdomios suaugusiųjų gegužinės? Čia jaunieji smagiai praleidžia laiką Pasaulio lietuvių centro renginyje gamtoje š.m. rugpjūčio 20 d.

Nuotr. **Vytauto Jasinevičiaus**